

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
Навчально-науковий інститут економіки і управління
Кафедра фінансів

«До захисту в ЕК»

Директор інституту

_____ **Олег ШЕРЕМЕТ**
(підпис) (ім'я та прізвище)

«___» _____ 2024 р.

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

_____ **Лада ШІРІНЯН**
(підпис) (ім'я та прізвище)

«___» _____ 2024 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА

зі спеціальності _____ **072 «Фінанси, банківська справа та страхування»** _____
(код і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування
на тему: **Шляхи підвищення платоспроможності страхової компанії**

Виконав: здобувач 4 курсу, групи 14

_____ **Гончар Ярослав Ярославович**
(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

_____ (підпис)

Керівник: _____ **Шірінян Лада Василівна**
(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

_____ (підпис)

Рецензент _____
(ім'я та прізвище)

_____ (підпис)

Я, як здобувач (ка) Національного університету харчових технологій, розумію і підтримую політику університету з академічної доброчесності. Я, не надавав (ла) і не одержував (ла) незарядженої допомоги під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Здобувач (ка) _____
(підпис)

Київ – 2024р.

ARX», табл 2.8. Горизонтальний аналіз капіталу ПрАТ «СК ARX», табл 2.9. Вертикальний аналіз капіталу ПрАТ «СК ARX», табл 2.12 Визначення маржи платоспроможності ПрАТ «СК ARX», табл 2.13 Розрахунок рівня платоспроможності ПрАТ «СК ARX», табл 2.14 Ймовірність банкрутства ПрАТ «СК ARX» за моделлю Альтмана, табл 2.15 Ймовірність банкрутства ПрАТ «СК ARX» за моделлю Бівера, табл 3.1 Оцінка платоспроможності ПрАТ «СК ARX», табл 3.3 Європейський підхід для оцінки платоспроможності ПрАТ «СК ARX».

6. Консультанти розділів проекту (роботи)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
I	Шірінян Л.В.		
II	Шірінян Л.В.		
III	Шірінян Л.В.		

7. Дата видачі завдання 19 грудня 2023 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Строк виконання етапів проекту (роботи)	Примітка
1	Вибір теми, написання заяви, отримання завдання і узгодження плану з керівником	05.12.2023	
2	Робота над 1-м розділом та перевірка керівником	до 15.04.2024	
3	Робота над 2-м розділом та перевірка керівником	до 03. 05.2024	
4	Робота над 3-м розділом та перевірка керівником	до 24.05.2024	
5	Оформлення роботи і подання керівникові для проходження попереднього захисту	до 31.05.2024	
6	Попередній захист	03.06.2024	
7	Доопрацювання кваліфікаційної роботи після попереднього захисту, проходження перевірки на плагіат , узгодження змісту доповіді та презентації з керівником, отримання відзивів на роботу	до 01.06.2023	
8	Підпис остаточного варіанту роботи завідувачем кафедри	07.06.2024	

Здобувач

Гончар Я.Р.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи

Шірінян Л.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Гончар Я.Р. «Шляхи підвищення платоспроможності страхової компанії»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» за спеціальністю 072 «Фінанси банківська справа та страхування». Національний університет харчових технологій, Київ, 2024.

Кваліфікаційна робота присвячена дослідженню шляхів підвищення платоспроможності страхової компанії.

Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

У першому розділі розкрито сутність платоспроможності, чинники впливу, методичні підходи до аналізу платоспроможності страхової компанії.

Другий розділ присвячений аналізу платоспроможності ПрАТ «СК ARX».

У третьому розділі розглянуто шляхи підвищення платоспроможності страхової компанії.

Ключові слова: платоспроможність, фінансова стійкість, фактичний запас платоспроможності, нормативний запас платоспроможності.

SUMMARY

Honchar Ya.R. «Ways to increase the solvency of an insurance company»

Qualification work for obtaining a bachelor degree in the specialty 072 Finance, banking and insurance. National University of Food Technologies, Kyiv, 2024.

The qualification work is dedicated to researching ways to increase the solvency of an insurance company.

The work consists of an introduction, three sections, conclusions, a list of used sources and appendices.

The first section reveals the essence of solvency, influencing factors, and methodological approaches to analyzing the solvency of an insurance company.

The second section is devoted to the analysis of the solvency of PJSC "SK ARX".

The third section examines ways to increase the solvency of the insurance company.

Key words: *solvency, financial stability, actual solvency margin, regulatory solvency margin.*

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	
ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ.....	6
1.1. Економічна сутність платоспроможності.....	6
1.2. Умови забезпечення платоспроможності страхової компанії.....	9
1.3. Показники та методи оцінки платоспроможності.....	14
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ОЦІНКА	
ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПрАТ «СК ARX».....	23
2.1. Загально-економічна характеристика ПрАТ «СК ARX».....	23
2.2. Оцінка платоспроможності страхової компанії ПрАТ «СК ARX».....	37
2.3. Аналіз імовірності розвитку кризових явищ ПрАТ «СК ARX».....	45
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ	
СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ.....	51
3.1. Зарубіжна практика забезпечення платоспроможності страхової компанії..	51
3.2. Напрями підвищення платоспроможності ПрАТ «СК ARX».....	55
3.3. Підходи до удосконалення методики аналізу платоспроможності страхової компанії ПрАТ «СК ARX».....	57
ВИСНОВКИ.....	62
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	67
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми. Платоспроможність страхових компаній є одним з ключових завдань, особливо в умовах економічної глобалізації. Неплатоспроможність страховиків може негативно впливати на фінансові результати інших учасників страхових відносин, що в свою чергу може дестабілізувати страховий ринок. Низька надійність страхових компаній обмежує можливість залучення тимчасово вільних коштів до інвестиційного процесу, що негативно впливає на економіку в цілому. З огляду на це, пошук шляхів забезпечення та підвищення платоспроможності страхових компаній стає особливо актуальним.

Проблеми забезпечення платоспроможності страхових організацій вивчали та висвітлювали у своїх працях як вітчизняні, так і зарубіжні науковці: В. Воблий, Н. Внукова, О. Гаманкова, М. Клапків, І. Котлобовський, Н. Нагайчук, Л. Нечипорук, Л. Орланюк–Малицька, С. Осадець, Р. Пікус, В. Плиса, Н. Приказюк, В. Приходько, Л. Рейтман, А. Супрун, Н. Ткаченко, К. Турбіна, В. Фурман, В. Федосов, Л. Шірінян, Я. Шумелда та інші.

З огляду на практичну цінність наукових доробків зазначених вчених, необхідно продовжити дослідження щодо забезпечення платоспроможності страхових компаній, щоб розробити пропозиції для її підвищення в сучасних умовах.

Метою є вивчення теоретичних основ платоспроможності страхової компанії та розробка практичних рекомендацій щодо шляхів її підвищення на прикладі ПрАТ «СК ARX».

Для реалізації поставленої мети необхідно вирішити такі **завдання**:

- визначити економічну сутність платоспроможності;
- визначити умови забезпечення платоспроможності страхової компанії;
- розглянути показники та методи оцінки платоспроможності;
- надати загально-економічну характеристику ПрАТ «СК ARX»;

- оцінити платоспроможність ПрАТ «СК ARX»;
- проаналізувати імовірність розвитку кризових явищ ПрАТ «СК ARX»;
- дослідити зарубіжну практику забезпечення платоспроможності страхової компанії;
- проаналізувати напрями підвищення платоспроможності ПрАТ «СК ARX»;
- обґрунтувати підходи до удосконалення методики аналізу платоспроможності ПрАТ «СК ARX»;

Об’єктом дослідження є забезпечення платоспроможності страхової компанії.

Предметом дослідження є теоретичні засади та практичні аспекти підвищення платоспроможності страхових компаній в Україні.

Методи дослідження. В роботі використовувалися такі методи: аналізу і синтезу, індукції і дедукції – під час вивчення теоретичних основ платоспроможності страхової компанії; економічного і статистичного аналізу – під час аналізу фінансового стану страхової компанії; наукового абстрагування та системного підходу – під час розробки практичних рекомендацій щодо забезпечення та підвищення платоспроможності страхової компанії.

Інформаційну базу дослідження становлять наукові статті, підручники, навчальні посібники, нормативні акти, законодавство України та зарубіжних країн з питань страхування та платоспроможності страховика, інтернет-ресурси, а також фінансовозвітність ПрАТ «СК ARX» за 2021 – 2023 рр.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

1.1. Економічна сутність платоспроможності

В умовах інноваційного розвитку економіки, суттєво зростає роль платоспроможності підприємств, оскільки в складних умовах господарювання більшість вітчизняних підприємств (особливо державної форми власності) працюють збитково, ділова активність низька, фінансовий стан нестійкий або критичний, розміри кредиторської та дебіторської заборгованості стрімко зростають, кредитоспроможність суттєво знижується, а вимоги зовнішніх інститутів, зокрема банків зростають. Значна кількість суб'єктів господарювання не може вчасно виконувати свої зовнішні та внутрішні зобов'язання, що показує низький рівень їх платоспроможності. В термінологічному кругообігу, поняття «платоспроможність» з'явилося порівняно історично недавно. Цей термін увійшов у вітчизняну економічну науку завдяки зарубіжному фінансовому менеджменту [13, с.130].

Платоспроможність – це поняття з'явилося у XV-XVI ст. водночас із виникненням науки про фінанси як самостійної ланки [14, с. 122]. Спочатку під платоспроможністю розуміли здатність фізичної особи сплачувати податки. У своїх працях Д. Рікардо та С. де Сімонді виокремлюють поняття «податкова платоспроможність», яка повинна бути пропорційна чистому доходу, що йде на збереження життя, сили і здоров'я робітника [13, с.30].

Більш наукове значення категорії «платоспроможність» з'явилося із поняттям «чистого доходу». Саме це дало змогу перейти від суб'єктивного розуміння платоспроможності як пожертвування до її більш об'єктивного визначення, пов'язаного з валовим або чистим доходом [22, с.5].

Згодом, у міру розширення кількості господарюючих суб'єктів, зміст поняття «платоспроможність» став ширшим у зв'язку і глибшим, оскільки став тлумачитися не тільки як здатність податки, але й виконувати інші зобов'язання. Під час дискусій, що розгорнулися в середині 20-х років, розглядалися питання взаємозалежності платоспроможності та ліквідності активів, заборгованості перед кредиторами та дебіторами, власних і позикових коштів тощо.

В періоди планово-директивної економіки підходи до платоспроможності в більшій мірі залежали від планових показників кругообігу коштів в господарстві, що давало змогу гарантувати своєчасне проведення розрахунків. У період переходу до ринкової економіки і кризи платежів, що розгорнулася у 1992 році, знову звертається увага на проблему платоспроможності та виникає нагальна необхідність подальшого вивчення цього економічного явища. Проблеми платоспроможності страхових компаній займають одне із провідних місць у теоретичних і практичних розробках фахівців у сфері страхового бізнесу. У науковій літературі існує безліч визначень платоспроможності, проте практично всі вони збігаються за своїм змістом [22, с. 15].

Якщо при визначенні платоспроможності звернути увагу ще й на питання участі перестраховиків у процесі виконання зобов'язань перед клієнтами страхових компаній, то можна сформулювати наступне визначення: платоспроможність страхової компанії – це спроможність страхової компанії своєчасно та в повному обсязі виконати зобов'язання перед контрагентами, зокрема перед страхувальниками, у результаті забезпечення перевищення розміру загальних активів страховика над його зобов'язаннями шляхом управління активами при розміщенні коштів страхових резервів за принципами достатності, ліквідності, прибутковості, диверсифікованості та якості, а також із використанням передачі частини ризику перестраховикам відповідно до укладених договорів перестрахування [22, с. 9].

Сутність платоспроможність підприємства полягає в наступному [15, с.212]:

1. Стан платоспроможності підприємства обумовлюється наявним розміром грошових активів, але не в повній мірі його забезпечує.

2. Платоспроможність розглядається не як здатність термінового погашення зобов'язань в момент оцінки за рахунок наявних грошових коштів, а як можливість підприємства по забезпеченню генерування грошових потоків, які за обсягом та терміном відповідають зобов'язанням та платіжним потребам підприємства, як в короткостроковій, так і довгостроковій перспективі.

3. Платоспроможність розглядається не як статична (моментна) характеристика (оскільки вона може обумовити хибні висновки). Найбільшу цінність має динамічна платоспроможність.

4. Платоспроможність не слід ототожнювати з можливістю повернення боргів. Це хибне уявлення, оскільки платоспроможність передбачає можливість здійснення (проплати, виконання) усіх платіжних потреб, які необхідні для нормального процесу фінансово-господарської діяльності.

5. Виконання платіжних зобов'язань може здійснюватися за рахунок не тільки власних, але й позикових коштів. Використання останніх не є свідченням неплатоспроможності підприємства, якщо воно має потенційні можливості обслуговування та повернення позикових коштів [15, с.212].

Що стосується поглядів вчених, по-різному трактують поняття платоспроможності, зазвичай, ототожнюючи їх з поняттям фінансової стійкості.

Одна група вчених характеризує фінансову стійкість як довготривалу платоспроможність. Наприклад, В. Д. Базилевич, О. Д. Вовчак, І. С. Іванюк, Д. С. Маруженко, Л. А. Шихов вважають платоспроможність найважливішою складовою фінансової стійкості [11, с. 485; 16, с. 237; 17, с. 10]. У зв'язку з цим під забезпеченням фінансової стійкості вони розуміють забезпечення платоспроможності на довгострокову перспективу.

На думку Б. Є. Грабовецького фінансова стійкість – це гарантована платоспроможність, рівновага між власними та залученими засобами, незалежність від випадковостей ринкової кон'юнктури і партнерів, довіра кредиторів та інвесторів, наявність такої величини прибутку, який би забезпечив самофінансування [18, с. 256].

Аналіз наукових праць з питань платоспроможності дозволяє розглядати це поняття у двох вимірах. По-перше, платоспроможність страховика може визначатися його здатністю своєчасно та повністю виконувати лише страхові зобов'язання. Однак, такий обмежений підхід не враховує інші зобов'язання, що виникають у процесі фінансово-господарської діяльності страховика, такі як зобов'язання перед бюджетом, кредиторами, персоналом тощо.

З іншого боку, платоспроможність страховика в широкому сенсі означає його здатність своєчасно та повністю виконувати всі зобов'язання. У цьому розумінні поняття платоспроможності страхової компанії співвідноситься з поняттям фінансової стійкості, особливо з перспективною платоспроможністю. Основною характеристикою перспективної платоспроможності страхової компанії є її здатність виконувати всі зобов'язання перед іншими суб'єктами у будь-який час. Для забезпечення перспективної платоспроможності необхідно, перш за все, мати достатній обсяг ліквідних активів.

Отже, платоспроможність – це здатність компанії виконувати будь-які зобов'язання, що виникають у процесі здійснення страхової, інвестиційної та фінансової діяльності, за рахунок ліквідних активів у достатньому обсязі.

1.2. Умови забезпечення платоспроможності страхової компанії

Для забезпечення платоспроможності необхідно враховувати велику кількість різних факторів, включаючи ті, що не мають кількісного вираження, але на неї впливають. Чинники, які впливають на платоспроможність страховика, включають процеси та явища, що виникають у ході його діяльності та формують склад і структуру капіталу страхової організації.

Ці фактори є умовними, оскільки не всі вони завжди впливають на страховика. Крім того, кожен науковець виділяє власну систему чинників, яка з часом змінюється не лише кількісно та структурно, але й за ступенем впливу кожного з них.

Проте, систематизація цих чинників допомагає краще зрозуміти умови забезпечення платоспроможності страхової компанії, дослідити вплив зовнішніх факторів та своєчасно здійснювати регулювання її діяльності. Тому, якщо економіка країни, в якій працює страхова компанія, є нестабільною, компанія повинна вміти адаптуватися, щоб залишатися платоспроможною.

Розглянемо фактори, що впливають на платоспроможність страхових компаній. Вони класифікуються за різними ознаками (табл. 1.1) [23, с 41].

Таблиця 1.1

Фактори, які впливають на платоспроможність страхової компанії

[23, с. 41].

Класифікаційна ознака	Фактори
За характером впливу	економічні, неекономічні
За ступенем впливу	основні, вторинні
За характером походження	внутрішні, зовнішні
За можливістю впливу	керовані, частково керовані
За формою вираження	кількісні, і якісні
За рівнем впливу	макрорівень, мікрорівень

У зарубіжній літературі розглядають також фактори за можливістю управління ними:

- 1) фактори, що піддаються управлінню;
- 2) фактори, що не піддаються управлінню.

Фактори, що піддаються управлінню, поділяються на:

- керовані (наприклад, страховий продукт, система організації продажів, гнучка система тарифів, власна інфраструктура страховика, інші матеріальні, фінансові і трудові ресурси страховика);

- ринкові або частково керовані (наприклад, ринковий попит, конкуренція, інфраструктура ринку, ноу-хау).

Фактори, що не піддаються управлінню включають такі некеровані чинники як державний устрій, політична система, кон'юнктура світового страхового ринку.

Незважаючи на те, що така класифікація є умовною, її використовують менеджери страхових компаній з метою підвищення платоспроможності, адже

вона відповідає реальним практичним потребам під час розробки стратегії поведінки компанії на ринку.

Зміст поняття платоспроможності, характеристика його ознак і передумов забезпечення в страховій діяльності дає змогу найбільш повно охопити чинники, що впливають на платоспроможність страхових компаній, і визначити методи оцінки для управління нею [23, с.42].

У зв'язку з цим, досить важливе значення має дослідження чинників, які впливають на платоспроможність окремого страховика, адже це безпосередньо пов'язано із забезпеченням стабільності розвитку страхової системи і економіки в цілому. Платоспроможність страховика залежить від великої кількості різних чинників, у тому числі й тих, що не мають кількісного вираження.

Під чинниками, що впливають на платоспроможність страховика розуміють процеси і явища, що виникають при здійсненні діяльності і формують склад і структуру капіталу страхової компанії [23, с.885].

Всебічне дослідження забезпечення платоспроможності страховиків дало змогу здійснити структурування чинників, що впливають на нього на основі комбінування класифікаційних ознак з деталізацією за походженням (екзогенних та ендогенних), характером впливу (неекономічних та економічних); формою вираження (прямого та опосередкованого впливу), що дозволило ідентифікувати їх як інструменти забезпечення платоспроможності із впливом на зміну станів [23, с. 889].

Необхідно зазначити, що зважаючи на високу складність усіх зазначених у поданій класифікації елементів, визначення ступеня впливу кожного з них на платоспроможність є доволі складним і проблематичним у практичній діяльності страхових компаній. Тож представлена структура не є виключною, та окреслена в загальному вигляді, проте кожна зі складових безпосередньо впливає на забезпечення платоспроможності страховиків.

Внутрішніми зобов'язаннями є зобов'язання перед засновниками, акціонерами, філіями, працівниками. За обсягом перевагу мають зовнішні зобов'язання, які можна поділити на страхові та інші. Обсяг зовнішніх зобов'язань

є основним показником для визначення платоспроможності. Страхові компанії поряд зі страховою діяльністю здійснюють фінансову та інвестиційну, тому у страховика виникають фінансові й інвестиційні зобов'язання, які впливають на його платоспроможність [11, с. 450].

Страхові зобов'язання – основна складова зовнішніх зобов'язань. Страхова платоспроможність забезпечується за рахунок двох основних джерел – коштів страхових резервів, які мають бути адекватними взятим зобов'язанням, і власних вільних коштів. З огляду на характер страхової послуги, в основі якої лежить категорія страхового ризику та випадковість його настання, розрахунковий розмір страхових резервів може бути недостатнім для виконання всіх зобов'язань за страховими виплатами. Тому страховик повинен мати вільні від зобов'язань кошти, які може використати для виплат у разі, коли страхові резерви будуть вичерпані [11, с. 507].

Незбалансованість страхового портфеля характеризує небезпеку того, що страховий портфель містить невелику кількість об'єктів або в портфелі містяться великі й небезпечні ризики.

Тому, для формування збалансованого страхового портфеля необхідно враховувати наступні умови [25, с. 74]:

- Територіальна розкладка для запобігання впливу кумулятивних і катастрофічних ризиків;
- Диверсифікація видів страхування (крім взаємозалежних ризиків) для згладжування нерівномірного розподілу ризиків і стабілізації збитковості страхової суми;
- Диференціація страхової суми і об'єктів страхування для виключення залежності від одного страхового випадку.

Платоспроможність страховика залежить також від тарифної політики, яка охоплює процес розробки, обґрунтування та визначення порядку застосування страхового тарифу. Головною складовою тарифної політики страховика є правильний розрахунок тарифних ставок, які є ціною за страхову послугу.

Інвестиційна діяльність також позначається на платоспроможності страховика, яка пов'язана з інвестиційним ризиком [25, с.75].

Тому, інвестиційну діяльність, можна аналізувати з огляду на ліквідність, диверсифікацію та доходність активів. Платоспроможність також залежить від співвідношення між розміром ресурсів страховика й обсягом зобов'язань, які він приймає. Це положення визначає обмеження на обсяг власного утримання ризику за окремим об'єктом страхування у межах не більше 10% від суми оплаченого статутного фонду сформованих страхових резервів. Страховики, які прийняли на себе страхові зобов'язання в обсягах, що перевищують можливість їх виконання за рахунок власних активів, повинні перестрахувати ризик виконання зазначених зобов'язань у перестраховиків-резидентів або нерезидентів. Одним із найбільш актуальних у сучасних умовах функціонування ринкової економіки чинником забезпечення платоспроможності страховика є використання системи ризик-менеджменту [25, с. 77].

Одним з важливих елементів впливу на платоспроможність страхових компаній в системі ризикменеджменту є схильність до ризику (risk appetite/risk preference), яку досить часто розглядають з позиції інвестиційної політики страховика. Говорячи про схильність до ризику, в системі ризик-менеджменту, мається на увазі максимальна сума ризиків, яку готовий прийняти страховик для досягнення своїх стратегічних місії, цілей, планів.

Схильність до ризику страховика відіграє все важливішу і важливішу роль у визначенні його впливу на стратегічне планування, включаючи розміщення активів, бюджетування нових бізнес-процесів, розподілу капіталу, управління ліквідністю та оцінку ефективності діяльності [20, с. 80].

1.3. Показники та методи оцінки платоспроможності

Аналіз та оцінка платоспроможності є надзвичайно важливими в загальній системі управління, оскільки їх результати слугують базою для ухвалення управлінських рішень, спрямованих на максимізацію прибутку. Оцінка платоспроможності здійснюється на основі аналізу ліквідності поточних активів підприємства, тобто здатності активів конвертуватися в грошові кошти. Необхідна для цього інформація міститься в бухгалтерському балансі підприємства. Проте для ефективного управління платоспроможністю та ліквідністю необхідно не лише мати дані про поточні операції, але й прогнозувати діяльність підприємства з метою забезпечення потрібного рівня платоспроможності та ліквідності в майбутньому. Отже, використання прогнозних методик у фінансовому аналізі є важливим для всіх сфер діяльності підприємств, оскільки це відповідає потребам фінансового менеджменту та допомагає знайти шляхи виходу з кризових ситуацій.

Існує багато національних та закордонних методик визначення рівня платоспроможності підприємства, розроблених різними вченими, організаціями та урядами різних країн або їх об'єднаннями.

Умови забезпечення платоспроможності страховиків за законодавством України [19]:

1. Страховик та кожний власник істотної участі у страховику зобов'язані підтримувати платоспроможність страховика. Платоспроможність страховика забезпечується шляхом дотримання вимог до капіталу платоспроможності та мінімального капіталу.

2. Страховик зобов'язаний на постійній основі забезпечувати дотримання вимог до капіталу платоспроможності.

Страховик зобов'язаний на постійній основі мати регулятивний капітал, достатній для підтримання платоспроможності.

3. Страховик зобов'язаний на постійній основі забезпечувати дотримання вимог до мінімального капіталу.

4. Розрахунок капіталу платоспроможності та мінімального капіталу здійснюється за одним із таких підходів:

1. Базовий підхід;
2. Спрощений підхід.

5. Страховик зобов'язаний здійснювати оцінку платоспроможності в частині дотримання вимог до капіталу платоспроможності та мінімального капіталу, розрахованих за базовим підходом (далі – оцінка платоспроможності за базовим підходом), у разі виконання щонайменше однієї з таких умов:

1. Такий страховик отримав ліцензію на здійснення діяльності із страхування за одним чи декількома класами страхування життя або за одним чи декількома з класів 10, 11, 12, 13, 14, 15 страхування іншого, ніж страхування життя.

2. За умови виконання хоча б одного з таких критеріїв протягом трьох календарних років поспіль:

а) Сума валових страхових премій страховика протягом календарного року перевищує 200 мільйонів гривень;

б) Сума технічних резервів страховика з урахуванням вхідного перестраховання та без вирахування вихідного перестраховання на кінець календарного року перевищує 700 мільйонів гривень;

в) Сума валових премій страховика за договорами вхідного перестраховання протягом календарного року перевищує 10 відсотків загальної суми валових страхових премій страховика та/або 20 мільйонів гривень;

г) Сума технічних резервів за договорами вхідного перестраховання страховика на кінець календарного року перевищує 10 відсотків загальної суми технічних резервів страховика з урахуванням вхідного перестраховання та без вирахування вихідного перестраховання та/або 70 мільйонів гривень.

Страховик-резидент зобов'язаний здійснювати оцінку платоспроможності за базовим підходом, якщо він провадить діяльність на території іноземних держав через свої відокремлені підрозділи, у тому числі філії, створені у порядку,

встановленому законодавством держав реєстрації таких відокремлених підрозділів, з дотриманням вимог цього Закону.

6. Страховик має право змінити підхід до оцінки платоспроможності із базового підходу на спрощений підхід (дотримання вимог до капіталу платоспроможності та мінімального капіталу, розрахованих за спрощеним підходом) виключно за умови отримання дозволу Регулятора, якщо жоден із критеріїв, зазначених вище, не виконувався протягом останніх трьох календарних років та не буде виконуватися протягом наступних трьох років відповідно до його плану діяльності.

7. Страховик, що не відповідає критеріям, визначеним зазначеним критеріям, за власною ініціативою має право звернутися до Регулятора за дозволом на здійснення розрахунку капіталу платоспроможності та мінімального капіталу за базовим підходом.

8. Страховик, що не відповідає критеріям, визначеним зазначеним вище критеріям, та не отримав дозвіл Регулятора на здійснення розрахунку капіталу платоспроможності та мінімального капіталу за базовим підходом, зобов'язаний здійснювати такий розрахунок за спрощеним підходом.

Базовий підхід визначається наступним чином [19]:

Розрахунок розміру капіталу платоспроможності здійснюється страховиком у порядку, встановленому нормативно-правовими актами Регулятора. Розмір капіталу платоспроможності розраховується таким чином, щоб забезпечити покриття неочікуваних збитків від ризиків, які приймає на себе страховик у процесі діяльності, протягом наступних 12 місяців з рівнем довіри, визначеним нормативно-правовим актом Регулятора, але який не перевищує 99,5 відсотка.

2. При розрахунку розміру капіталу платоспроможності враховуються щонайменше такі ризики:

- 1) Андеррайтинговий ризик щодо страхування іншого, ніж страхування життя і страхування здоров'я;
- 2) Андеррайтинговий ризик щодо страхування життя;
- 3) Андеррайтинговий ризик щодо страхування здоров'я;

- 4) Ринковий ризик;
- 5) Кредитний ризик;
- 6) Операційний ризик.

Розрахунок розміру ризиків повинен базуватися на актуальних даних та обґрунтованих припущеннях про показники діяльності страховика.

3. Страховик розраховує капітал платоспроможності один раз на квартал або здійснює позачерговий розрахунок та застосовує результат розрахунку з дня, наступного за днем розрахунку, до дня наступного розрахунку включно.

Мінімальний капітал при оцінці платоспроможності страховика за базовим підходом визначається за таким алгоритмом [19]:

1. Розмір мінімального капіталу розраховується таким чином, щоб забезпечити покриття неочікуваних збитків від ризиків, які приймає на себе страховик у процесі діяльності із страхування, протягом наступних 12 місяців з рівнем довіри, визначеним нормативно-правовим актом Регулятора, але який не перевищує 85 відсотків.

Розмір мінімального капіталу розраховується як лінійна комбінація набору величин (обсяг технічних резервів, страхових (перестрахових) премій, капіталу під ризиком, відстроченого податку та адміністративних витрат) з використанням коефіцієнтів, встановлених такими нормативно-правовими актами Регулятора. Зазначені складові беруться до розрахунку за вирахуванням вихідного перестраховання.

2. Якщо розрахований розмір мінімального капіталу:

1. Становить не менше 25 відсотків і не більше 45 відсотків розміру капіталу платоспроможності – для цілей оцінки платоспроможності страховика приймається результат розрахунку розміру мінімального капіталу;

2. Становить менше 25 відсотків розміру капіталу платоспроможності – для цілей оцінки платоспроможності страховика приймається розмір мінімального капіталу, що становить 25 відсотків капіталу платоспроможності;

3. Перевищує 45 відсотків розміру капіталу платоспроможності – для цілей оцінки платоспроможності страховика приймається розмір мінімального капіталу, що становить 45 відсотків капіталу платоспроможності.

3. Незалежно від результатів розрахунку мінімального капіталу страховика, для цілей оцінки платоспроможності страховика розмір мінімального капіталу страховика не може становити менше ніж мінімальне абсолютне значення:

1. 32 мільйони гривень – для страховика, який отримав ліцензію на здійснення діяльності з прямого страхування за одним чи декількома з класів страхування іншого, ніж страхування життя;

2. 48 мільйонів гривень – для страховика, який отримав ліцензію на здійснення діяльності з прямого страхування за одним чи декількома з класів страхування 10, 11, 12, 13, 14, 15;

3. 48 мільйонів гривень – для страховика, який отримав ліцензію на здійснення діяльності з прямого страхування за одним чи декількома з класів страхування життя;

4. 48 мільйонів гривень – для страховика, ліцензія якого включає право здійснення діяльності з вхідного перестрахування.

Зазначені абсолютні значення переглядаються Регулятором кожні п'ять років та збільшуються пропорційно до зміни індексу споживчих цін за відповідний період. Розраховані абсолютні значення округлюються до числа, кратного 1 мільйону гривень. Порядок перегляду абсолютних значень, зазначених у цій частині, та період, протягом якого діяльність страховиків має бути приведена у відповідність із переглянутими значеннями, встановлюються нормативно-правовими актами Регулятора. Такий період не може становити менше шести місяців.

4. Страховик розраховує розмір мінімального капіталу не менше одного разу на квартал, використовуючи актуальні дані станом на звітну дату, та застосовує результат розрахунку з дня, наступного за днем розрахунку, до дня наступного розрахунку включно [19].

Показники, які визначають рівень платоспроможності страхової компанії

дають відповіді на запитання про ступінь її надійності і показують, наскільки обсяг фінансових ресурсів страховика відповідає прийнятим зобов'язанням. До таких показників відносять коефіцієнти, які представлені у табл. 1.2 [24, с. 82].

Проведено аналіз досліджень сучасних науковців щодо показників, за якими пропонується оцінити рівень платоспроможності страхової організації. Результати такого аналізу представлені в таблиці 1.2.

Страхові компанії є специфічними суб'єктами господарювання, які концентрують на собі майнові інтереси страхувальників (фізичних і юридичних осіб) та в той же час самі функціонують як юридичні особи, що займаються господарською діяльністю з надання фінансових послуг.

Для аналізу ліквідності страхової компанії як юридичної особи, що займається господарською діяльністю з надання фінансових послуг можна використовувати стандартні коефіцієнти ліквідності, зокрема такі як коефіцієнт загальної, поточної чи абсолютної ліквідності.

**Аналіз сучасних досліджень щодо показників оцінки рівня
платоспроможності страхової організації**

Автор	Характеристика показників	
Коефіцієнт фінансової спроможності		
Кравченко В.О. [27, с. 88] Кулина Г.М. [28, с. 887]	Характеризує платоспроможність страхової компанії щодо виконання своїх зобов'язань за страховими виплатами: $K_{фс} = CP + ФЗП / СВ$, де CP – сума страхових резервів на кінець періоду; ФЗП (Нетто-Активи) – фактичний запас платоспроможності (нетто-активи) за період; СВ – сума страхових виплат за період	
Коефіцієнт поточної платоспроможності (рівень достатності покриття власними коштами)		
Сова О.Ю. [29]	Ткаченко Н.В. [30]	Єрмошенко А.М. [26, с. 375]
Розраховується за методикою ЄС: через коефіцієнт платоспроможності оцінюється достатність капіталу страхової компанії: , $SCR = OF / SR$, де OF – власні кошти; SCR – необхідний платоспроможний капітал	$CAR = F - N / N$, де F – фактичний рівень платоспроможності; N – нормативний рівень платоспроможності	Характеризує достатність коштів у вигляді страхових премій для покриття поточних витрат на здійснення страхових виплат та оплати поточних витрат на ведення справи (оптимальне значення >100%): $K_{пп} = СП - СППП / СВ + ОВ$ де СП – сума страхових премій; СППП – сума страхових премій передана перестраховальникам; СВ – сума страхових виплат; ОВ – сума операційних витрат
Коефіцієнт достатності страхових резервів (ліквідності страхових резервів)		
Кравченко В.О. [27, с. 88] Кулина Г.М. [28, с. 887]	Характеризує достатність страхових резервів компанії, які можуть бути використані для погашення поточних зобов'язань. Цей коефіцієнт показує, скільки грошових одиниць страхових резервів припадає на кожен грошову одиницю зобов'язань за договорами страхування: $K_{дср} = CP / ЛА$, де CP - страхові резерви; ЛА – ліквідні активи	
Коефіцієнт страхового покриття		
Кравченко В.О. [27, с. 88] Кулина Г.М. [28, с. 887]	Характеризує достатність страхових резервів страхової компанії для здійснення страхових виплат. Цей коефіцієнт може знижуватися, якщо страхова компанія здійснює неефективні інвестиції за рахунок страхових резервів: $K_{сп} = CP * K_{дср} / СВ$, де CP – сума страхових резервів; $K_{д(л)ср}$ – коефіцієнт достатності страхових резервів (ліквідності страхових резервів); СВ – сума страхових виплат	

Аналіз коефіцієнтів, запропонованих різними авторами, дозволяє комплексно оцінити фінансову стійкість та платоспроможність страхової компанії. Високі значення коефіцієнтів свідчать про те, що компанія має достатньо коштів для покриття своїх зобов'язань, забезпечує ефективне управління фінансовими ресурсами, і має збалансовану політику щодо перестраховування та інвестування страхових резервів. Це позитивно впливає на її фінансову стабільність та надійність для страхувальників.

Для більш поглибленого аналізу використовують показники фінансової стійкості страхової компанії, які показано у табл. 1.3 [24, с. 35].

Таблиця 1.3

Показники фінансової стійкості страховика

Показник	Методика розрахунку	Нормативне значення
Коефіцієнт поточної платоспроможності (Кпп)	Страхові платежі/(Страхові виплати + Операційні витрати)	$K_{пп} > 1$
Коефіцієнт забезпеченості власними коштами (Кзвк)	Власні кошти страховика/Страхові резерви	$K_{звк} > 0,28$
Коефіцієнт покриття інвестиційними активами страхових резервів (Кпіа)	(Інвестиційні активи + Грошові кошти)/Страхові резерви	$K_{піа} > 1$
Коефіцієнт участі перестраховиків у страховій премії (К уп)	Страхова премія, передана перестраховикам/Страхові платежі	$0,5 > K_{уп} > 0,05$

Коефіцієнт поточної платоспроможності показує, наскільки страхова компанія здатна покривати свої страхові виплати та операційні витрати за рахунок страхових платежів. Значення більше 1 свідчить про те, що компанія має достатньо коштів для виконання своїх зобов'язань.

Коефіцієнт забезпеченості власними коштами (Кзвк), показує, наскільки власні кошти компанії покривають її страхові резерви. Значення більше 0,28 вказує на достатній рівень власних коштів для забезпечення зобов'язань перед страхувальниками.

Коефіцієнт покриття інвестиційними активами страхових резервів (Кпіа)

вказує на те, наскільки страхові резерви покриті інвестиційними активами та грошовими коштами. Значення більше 1 означає, що компанія має достатньо інвестиційних активів для покриття своїх страхових резервів.

Коефіцієнт участі перестраховиків у страховій премії показує частку страхових платежів, яка передана перестраховикам. Значення в межах від 0,05 до 0,5 свідчить про збалансований підхід до перестраховування: компанія не залежить надмірно від перестраховування, але і не несе на собі занадто великі ризики.

Аналіз фінансових показників страхової компанії за наведеними коефіцієнтами дозволяє зробити висновок про її фінансову стійкість та платоспроможність. Дотримання нормативних значень коефіцієнтів свідчить про те, що компанія ефективно управляє своїми фінансовими ресурсами, забезпечує покриття зобов'язань перед страхувальниками та має достатній рівень захисту від ризиків через перестраховування.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ОЦІНКА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПрАТ «СК ARX»

2.1. Загально-економічна характеристика ПрАТ «СК ARX»

ПрАТ «СК ARX» – страхова компанія, що успішно функціонує на страховому ринку України 11 років в ризиковому сегменті. Компанія реалізує страхові послуги для фізичних та юридичних осіб, а також іноземних, використовуючи про цьому вже існуючі та впровадження нових страхових продуктів відповідно до чинного законодавства України. Представляє великий 49 діапазон продуктів і послуг за напрямками майнового, особистого страхування та страхування відповідальності [1].

В табл. 2.1 представим ключову інформацію про ПрАТ «СК ARX».

Таблиця 2.1

Ключова інформація про ПрАТ «СК ARX»

Назва	Характеристика
Повне найменування	Приватне акціонерне товариство Страхова компанія «ARX»
Скорочене найменування	ПрАТ «СКARX»
Адреса за якою знаходиться юридична особа	Україна, 04070, місто Київ, вулиця Іллінська, будинок 8
Код ЄДРПОУ	20474912
Дата реєстрації	22.08.2003
Розмір статутного капіталу	261975 190,00 грн.
Організаційно-правова форма	Приватне акціонерне товариство
Форма власності	Не державна власність
Види діяльності за КВЕД	Основний: 65.12 Інші види страхування, крім страхування життя Інші: 65.20 Перестраховання 66.21 Оцінювання ризиків та завданої шкоди 66.22 Діяльність страхових агентів і брокерів
Середня кількість працівників	760 осіб
Офіційна веб сторінка	https://arx.com.ua/

Загальна характеристика страхової компанії визначає її становлення та розвиток з 90-х років ХХ ст., тобто з часу становлення та розвитку страхового ринку України (рис. 2.1).

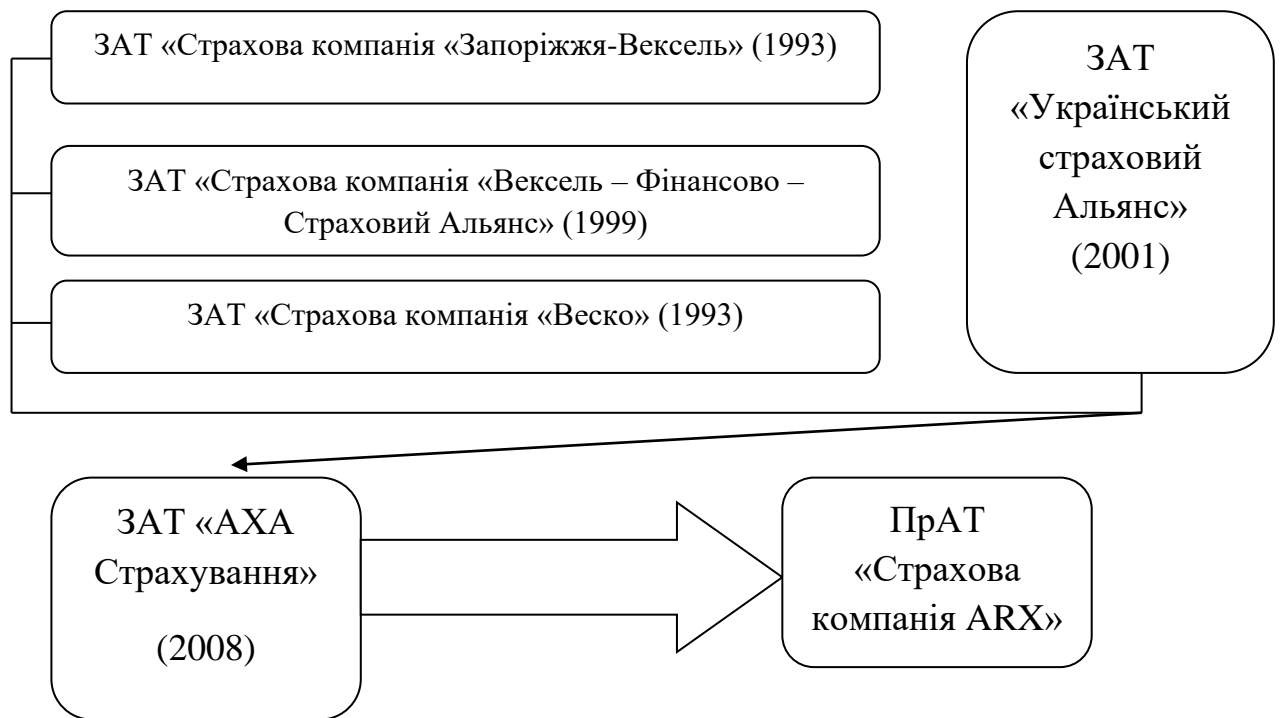

Рис. 2.1. Розвиток ПрАТ «СК ARX»[1]

Історія компанії розпочалася ще у далекому 1994 році, коли вийшла на страховий ринок компанія ВЕСКО, яка надавала ризикове страхування, а саме майнове страхування, банківське страхування автотранспорту, страхування від нещасних випадків, обслуговування корпоративних клієнтів, тощо. Український Страховий Альянс був створений у 2000 році і займався ризиковим добровільним та обов'язковим страхування. Вони зробили достатньо розвинений страховий бізнес в Україні.

В 2007 році на український ринок прийшла французька група АХА, яка проаналізувавши потенціал та європейський рівень діяльності компаній, в результаті їх придбала. Таким чином утворився найбільший ринковий гравець – страхова компанія АХА. Але у 2018 році компанія вирішила вийти з українського ринку, чим ошелесила багатьох клієнтів. Акції компанії придбала міжнародна

канадська страхова група Fairfax Financial Holdings, тому АХА стала її частиною [1].

Fairfax є потужною міжнародною холдинговою компанією, в складі якої є дочірні компанії, через які вона в основному займається страхуванням і перестрахованням від нещасних випадків, а також відповідним управлінням інвестиціями. Корпоративна мета Fairfax полягає в досягненні високої норми прибутку на інвестований капітал і створенні довгострокової вартості акціонерів. В. Прем Ватса є головою та виконавчим директором компанії, яку саме він заснував в 1985 р., штаб-квартира знаходиться в Торонто, Канада. Розвивається холдинг дуже стрімко нарощуючи присутність у найбільш потенційно привабливих країнах, він є присутнім у 40 країнах світу, та вже 25 років успішно працює на ринку України [1].

В 2019 році під керівництвом Fairfax український лідер почав працювати під новою назвою – страхова компанія ARX (рис. 2.2). Назву компанії було придумано співробітниками, яка перекладається з латині як «фортеця, цитадель». Вона є гармонійно поєднана з основними принципами компанії, як – надійність, стійкість та захист інтересів клієнтів.

Рис. 2.2. Логотип ПрАТ«СКАРХ»

Основні види страхових продуктів, які надає компанія: автоцивілка та зелена картка «Автоконсьерж», КАСКО, туристичне страхування, медичне страхування, страхування майна та інвестиційне страхування. Але для компанії основним напрямком діяльності є автострахування, зокрема, КАСКО.

Головний елемент глобальної стратегії «ARX» в Україні – це якість 51 сервісу. А клієнтоорієнтованість є одним з найважливіших принципів роботи

компанії. Тому, більша частина інноваційних послуг, нововведень та процесів спрямовані на підвищення зручності та доступності послуги для клієнтів. «ARX» проводить дослідження рівня задоволеності клієнтів та має найпрозоріший сервіс зворотного зв'язку на страховому ринку України – Transparent Customer Feedback або TCF [1].

За допомогою цього сервісу, можна оцінити послуги за п'ятизірковою шкалою. На ринку України працює вже 28 років, має 25 ліцензій у сфері страхування. Намагається бути доступною для своїх клієнтів, тому офіси розташовані у всіх регіонах України. Компанія постійно вдосконалює свою діяльність та демонструє нові інновації, стабільне зростання, а також покращення рівня клієнтського досвіду [1].

В 2022 р. компанія як і всі суб'єкти господарювання зіштовхнулися з надзвичайною проблемою, а саме 24 лютого було здійснене повномасштабне вторгнення РФ на територію України, яке діє і на даний момент. Компанія опинившись в такій ситуації швидко прийняла багато рішень, які не передбачені договорами страхування, для спрощення дій клієнтів. Таких, як здійснення врегулювання збитків за відсутності документів поліції, відстрочення в оплаті премій, знято обмеження на врегулювання збитків за європротоколом, термін про повідомлення збитків збільшили до 3 місяців. Більшу частину роботи врегулюували в онлайн режимі, також компанія оперативно повідомляла в соціальних мережах всю ключову інформацію для користувачів [1].

ПрАТ «СК ARX» займає лідируючі позиціями за:

- За підписаними преміями;
- За власним капіталом;
- За чистими заробленими страховими преміями.

Розглянемо страховий портфель ПрАТ «СК ARX» рисунок 2.3.

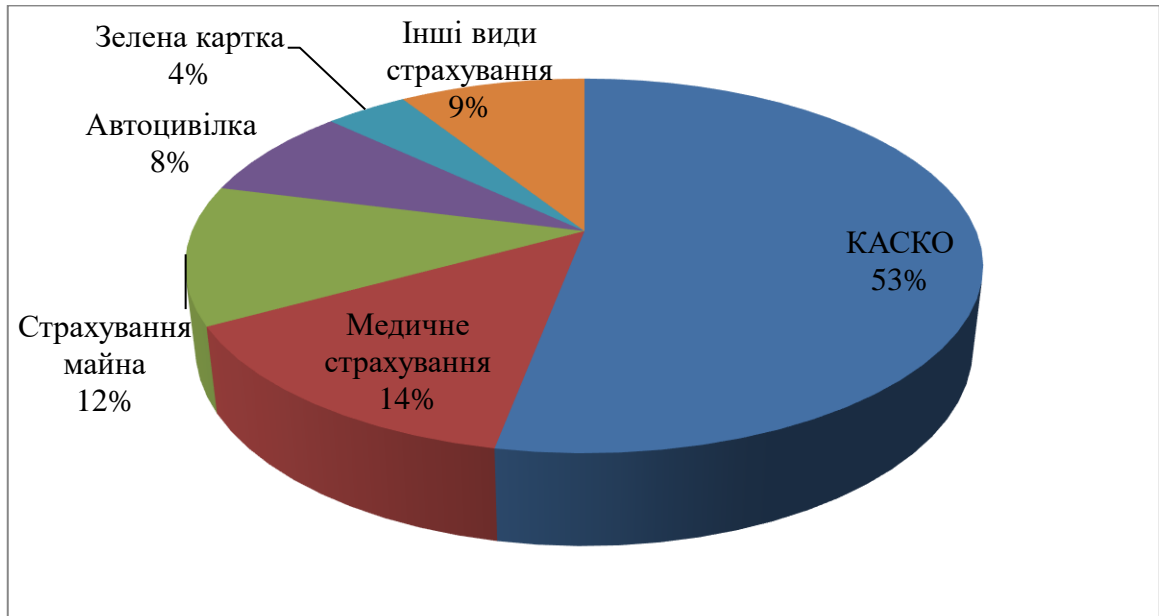

Рис. 2.3. Страхувальний портфель ПрАТ «СК ARX» на 31.12.2023 рік

Отже, найбільшу частку в портфелі займає автомобільне страхування (КАСКО, автоцивілка, зелена картка) є одним з найбільш важливих секторів. Це вказує на велику увагу компанії в безпеці та захисту автомобілів, що може свідчити про значну кількість автотранспорту в їх володінні або використанні.

Медичне страхування також має значний відсоток виділених коштів, хоча трошки менше, ніж на автомобільне страхування. Це може свідчити про те, що охорона здоров'я пріоритетна, але може не бути такою критичною, як захист авто.

Страхування майна має помірний відсоток виділених коштів, що вказує на захисту майна, але ймовірно менше акцентують на цьому порівняно з іншими видами страхування.

Інші види страхування складають невеликий відсоток, що може означати, що вони або менш критичні, або потребують менше уваги в порівнянні з автомобільним і медичним страхуванням.

Далі розглянемо інвестиційний портфель ПрАТ «СК ARX» рисунок 2.4.

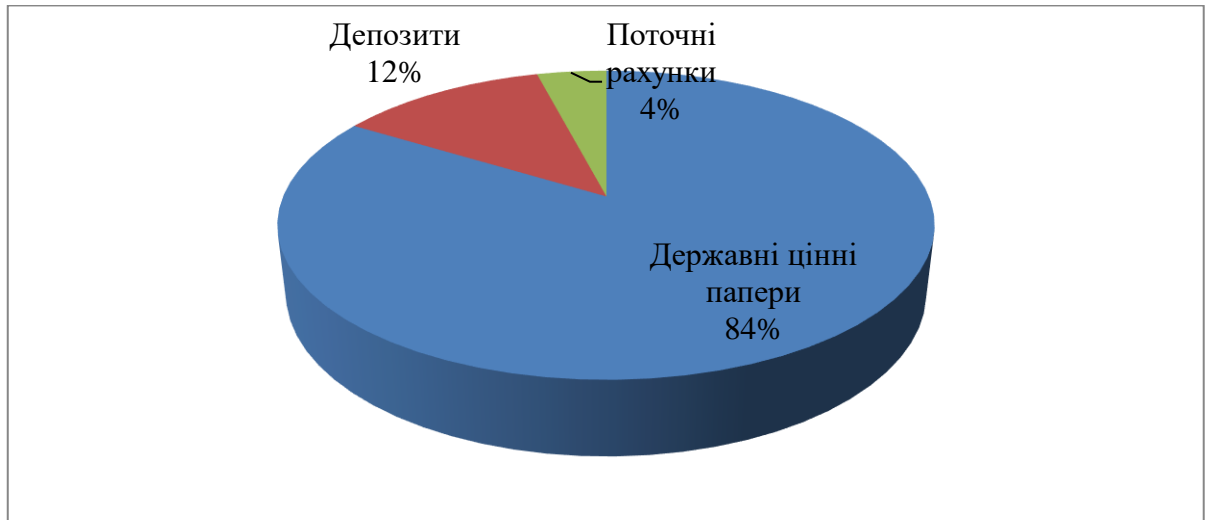

Рис. 2.4. Інвестиційний портфель ПрАТ «СК ARX» на 31.12.2023 рік

Державні цінні папери є основним компонентом портфеля і складають найбільший відсоток. Це може свідчити про стабільність та безпеку державних цінних паперів, які часто вважаються найбезпечнішим інвестиційним засобом.

Депозити займають помірну частку портфеля, що може вказувати на бажання розширити диверсифікацію інвестицій, зберігаючи високий рівень безпеки. Поточні рахунки складають невеликий відсоток, що може свідчити про короткострокові фінансові потреби або резервні кошти, які не використовуються для інвестування.

Розглянемо фінансові результати ПрАТ «СК ARX» (табл. 2.2) та прослідкуємо за їх динамікою на основі даних річної фінансової звітності за 2019-2022 рр.

Фінансові результати ПрАТ «СК АРХ» за 2021-2023 рр.

Показники	Роки			Абсолютне відхилення, тис грн			Відносне відхилення, %		
	2021	2022	2023	2022-2021	2023-2022	2023-2021	2022-2021	2023-2022	2023-2021
Чисті зароблені страхові премії	2 886 159	2 935 548	3 352 601	49 389	417 053	466 442	1,71	14,21	13,91
Премії підписані, валова сума	3 405 304	2 763 900	0	-641 404	-2 763 900	-3 405 304	- 18,84	- 100,00	-
Премії, передані у перестраховання	163 795	94 797	0	-68 998	-94 797	-163 795	- 42,12	- 100,00	-
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	359 859	-291 099	0	-650 958	291 099	-359 859	- 180,89	- 100,00	-
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	4 509,00	-24 654	0	-29 163	24 654	-4 509	- 646,77	-100,00	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	0	0	0	0	0	0	-	-	-
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	1 268 521	1 012 162	1 382 682	-256 359	370 520	114 161	- 20,21	36,61	8,26
Валовий: прибуток	1 617 638	1 923 386	1 969 919	305 748	46 533	352 281	18,90	2,42	17,88
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	-64 908	-51 641	0	13 267	51 641	64 908	- 20,44	- 100,00	-
Зміна інших страхових резервів, валова сума	-67 789	-742 645	0	-674 856	742 645	67 789	995,52	- 100,00	-
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2 881	691 004	0	688 123	-691 004	-2 881	23 884,87	- 100,00	-
Інші операційні доходи	12 426	91 458	8 917	79 032	-82 541	-3 509	636,02	- 90,25	- 39,35
Адміністративні витрати	529 969	610 243	0	80 274	-610 243	-529 969	15,15	- 100,00	-
Витрати на збут	-803 140	-826 012	-1 182 635	-22 872	-356 623	-379 495	2,85	43,17	32,09
Інші операційні витрати	29 390	69 131	-639 413	39 741	-708 544	-668 803	135,22	-1 024,93	104,60
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	202 657	457 817	156 788	255 160	-301 029	-45 869	125,91	- 65,75	- 29,26
Інші фінансові доходи	174 804	232 130	373 256	57 326	141 126	198 452	32,79	60,80	53,17
Інші доходи	31 237	217 590	131 432	186 353	-86 158	100 195	596,58	- 39,60	76,23
Фінансові витрати	5 448	4 635	-57 500	813	-52 865	-52 052	- 14,92	140,56	90,53
Інші витрати	74 789	152 890	-56 717	-78 101	96 173	18 072	104,43	- 62,90	- 31,86
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	328 461	750 012	547 259	421 551	-202 753	218 798	128,34	- 27,03	39,98
Витрати (дохід) з податку на прибуток	-131 025	-212 635	-138 948	-81 610	73 687	-7 923	62,29	- 34,65	5,70
Чистий фінансовий результат: прибуток	197 436	537 377	408 311	339 941	-129 066	210 875	172,18	- 24,02	51,65

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності ПрАТ «СК АРХ»[1]

З табл. 2.2. видно, що протягом 2021 – 2023 років вартість чистих зароблених страхових премій зросла на 466 442 тис. грн. Найбільша частка в доходів займає валовий прибуток, який зріс на 352 281 тис. грн.

Премії передані у перестраховування демонструють зменшення у 2021- 2023 роках. Це може свідчити про зміну стратегії компанії щодо використання перестраховування або зміну умов контрактів з перестраховиками.

Зміна резерву незароблених премій, валова сума показує значне зменшення протягом 2021-2023 років. Це може вказувати на значний ризик або недооцінку резервування з боку компанії.

Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій показує зменшення участі перестраховиків у резерві незароблених премій протягом усіх трьох років. Це може вказувати на зменшення використання перестраховування компанією або зміну стратегії управління ризиками.

Чисті понесені збитки за страховими виплатами збільшилися на 114 161 тис. грн. Протягом 2021-2023 рр., відбувалось збільшення.

Прибуток ПрАТ «СК ARX»: за 2021 рік складає 197 436 тис. грн., за 2023 р. складає 408 311 тис. грн, за три роки зростання становило 210 875 тис. грн.

Валовий прибуток зростав у всіх роках, проте темп його зростання знижувався з року в рік. У 2022 році відсоткове зростання валового прибутку було найменшим за весь розглянутий період.

Адміністративні витрати зростали протягом 2021-2022 років. Темп зростання адміністративних витрат спочатку збільшився на 15,15 у 2022 році порівняно з 2021 роком, але у 2023 році їх не було.

Аналіз витрат на збут компанії за три роки показує їх поступове зростання за 2021 рік 803 140 тис. грн, за 2022 рік становили 826 012 тис. грн. Витрати на збут значно зросли на 43,22, досягнувши у 2023 році 1 182 635 тис. грн.

Фінансовий результат до оподаткування в 2023 році є позитивним, за три роки цей показник збільшився на 39,98. Однак чистий фінансовий результат за всі роки аналізу, хоча і має тенденцію до збільшення, є позитивним: у 2023 році

прибуток становить 537 377 тис.грн. Це стало можливим завдяки значному обсягу інших фінансових та інших доходів та доходам від участі в капіталі.

В успішній діяльності страхових компаній, важливим показником є рівень страхових виплат, оскільки це є певною характеристикою для вибору компанії клієнтами та відповідно їх збільшенням, тому, в табл. 2.3 представлено розрахунок цього показника.

Таблиця 2.3

Аналіз рівня страхових виплат ПрАТ«СК ARX» за 2021-2023 рр.

№	Показники	Роки			Абсолютне відхилення(+,-)		Відносне відхилення,%	
		2021	2022	2023	2021-2020	2022-2021	2022-2021	2023-2022
1	Страхові премії	2 886 159	2 935 548	3 352 601	49389	417053	1,71	14,21
2	Страхові виплати	1 268 521	1 012 162	1 382 682	-256359	370520	- 20,21	36,61
3	Відношення страхових виплат до премій	43,95	34,48	41,24	- 9,47	6,76	-9,47	19,61

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності ПрАТ «СК ARX»[1]

Проаналізувавши дані, можна зазначити, що за 2023 рр. спостерігається позитивна тенденція змін, щодо страхових премій. В 2021 р. збільшення відбулося 49389 тис. грн або 1,71, в 2023 році спостерігається збільшення даного показника 417053 тис. грн або 14,21. Обсяг страхових виплат, також на 2023 р. збільшився на 36,61.

Якщо порівняти відношення страхових виплат до страхових премій, то в 2021 р. виплати складали 43,95 від страхових премій, в 2022 р. спостерігається зменшення на 9,47, у 2023 р. збільшення на 6,76 порівняно з 2022 р.

Вважається оптимальним рівень показника в межах 40– 80 %, тобто за аналізований період цей показник перевищує 40 %, дане явище є позитивним, оскільки може свідчити про доступні тарифи на послуги, що компанія добросовісно сплачує страхові виплати. Це також може свідчити про ефективність

відбору страхових ризиків, які приймають на страхування та за якими відповідно, було мало страхових випадків.

Проведемо аналіз структури чистих зароблених премій АТ «СК АРХ» за видами страхування у 2021-2023 рр.(табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Страхові премії ПрАТ «СК АРХ» за 2021-2023рр.

Видстрахування	Рік, тис.грн			Питома вага,%		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
1	2	3	4	5	6	7
Добровільне страхування наземного транспорту(крім заліз.)	2 038 951	1 517 415	1 950 805	59,88	54,90	52,84
Добровільне страхування майна	397 869	314 973	433 262	11,68	11,40	11,74
Медичне страхування (безперевне страхування здоров'я)	460 477	428 972	524 209	13,52	15,52	14,20
ОСЦПВ	258 568	229 470	290 768	7,59	8,30	7,88
Добровільне страхування медичних витрат	49 888	70 834	70 063	1,47	2,56	1,90
Добровільне страхування сільськогосподарської продукції	22 071	50 267	139 131	0,65	1,82	3,77
Добровільне страхування відповідальності перед третіми особами	57 876	31 592	58 646	1,70	1,14	1,59
Добровільне страхування цивільної відповідальності власників наземного транспорту	38 412	35 722	44 627	1,13	1,29	1,21
Добровільне страхування вантажів Та багажу	35 167	20 832	43 501	1,03	0,75	1,18
Добровільне страхування фінансових ризиків	29 645	44 685	128 691	0,87	1,62	3,49
Інші види страхування	16 380	19 138	8094	0,48	0,69	0,22
Всього	3 405 304	2 763 900	3 691 795	100,00	100,00	100,00

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності ПрАТ «СК АРХ»[1]

Найбільші страхові премії отримує ПрАТ «СК АРХ» від добровільного страхування наземного транспорту (крім залізничного) та їх частка становила близько 60%. За показником страхових премій з добровільного страхування наземного транспорту ПрАТ «СК АРХ» є лідером страхового ринку України.

Обсяг страхування показав зменшення з 2 038 951 тис. грн у 2021 році, до 1 950 805 тис.грн, що може бути індикатором зменшення попиту на страхові послуги в цьому секторі. Питома вага цього виду страхування зменшилася з 59,88

у 2021 році до 52,84% у 2023 році, що може вказувати на збільшення обсягу інших видів страхування в порівнянні з добровільним страхуванням наземного транспорту. У 2023 році спостерігається деяке зниження обсягу страхування порівняно з 2022 роком, однак, з питомою вагою на рівні 54,90%, цей вид страхування все ще займає значну частку на ринку.

Страхові премії від медичного страхування зростали з 460 477 тис. грн у 2021 році, до 524 209 у 2023 році, що свідчить про певний ріст популярності цього виду страхування серед населення. Питома вага медичного страхування також збільшилася з 13,52 у 2021 році до 14,20 у 2023 році. Це свідчить про те, що медичне страхування здоров'я займає все більш значуще місце в загальній структурі страхування.

Незважаючи на те, що обсяг страхування у 2022 році зменшився до 428 972 тис. грн, питома вага все ще залишається на високому рівні, вказуючи на стабільність попиту на медичне страхування.

Таким чином, ПрАТ «СК ARX» займає лідируючі позиції за багатьма видами страхування. Так, для досліджуваної страхової компанії пріоритетними напрями є добровільне страхування наземного транспорту (крім залізничного), добровільне страхування майна, медичне страхування (безперервне страхування здоров'я), ОСЦПВ, добровільне страхування медичних витрат, сукупно їх частка становила 95% всіх страхових премій.

Оцінка фінансового стану страхової компанії необхідна для з'ясування результатів її операційної, інвестиційної та фінансової діяльності, а також для надання інвесторам необхідної інформації. Фінансовий стан дозволяє визначити, чи компанія здатна вчасно виконувати свої фінансові зобов'язання, погашати борги і розвивати свій економічний потенціал.

Проведемо аналіз показників рентабельності для «СК «ARX» (табл. 2.5).

Показники рентабельності ПрАТ «СК ARX» за 2021-2023 рр.

Показники	Роки			Відхилення (+/-)		
	2021	2022	2023	2022-2021	2023-2022	2023-2021
Рентабельність активів (ROA)	5,85	12,62	9,94	6,77	-2,68	4,09
Рентабельність власного капіталу (ROE), %)	18,70	37,76	20,66	19,06	17,1	1,96
Рентабельність продажів (страхової діяльності, ROS)	6,84	18,31	12,18	11,47	-6,13	5,34

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності ПрАТ «СК ARX»[1]

Рентабельність активів (ROA) значення зросло з 5,85 в 2021 році до 9,94 в 2023 році. Відхилення: 4,09. Це показує поліпшення ефективності використання активів протягом цього періоду.

Рентабельність власного капіталу (ROE) зросло з 18,7 в 2021 році до 20,66 в 2023 році. Відхилення 1,96. ROE показала значний приріст у 2022 році, але впала в 2023 році. Незважаючи на це, рентабельність власного капіталу в 2023 році все ще була вищою, ніж у 2021 році.

У 2021 році ROS становила 6,84, що вказує на те, що прибуток відносно невеликий у порівнянні з обсягом продажів. У 2022 році ROS значно зросла до 18,3, що є дуже позитивним сигналом. Однак у 2023 році ROS знову зменшилася до 12,17. Це може свідчити про те, що компанія зіткнулася з труднощами або несприятливими умовами на ринку, що вплинули на її прибутковість. Відхилення ROS у 2023 році від 2022 року складає -6,13. Це вказує на досить значне зниження рентабельності продажів протягом цього періоду.

Загалом, можна зробити висновок, що компанія виявляла позитивні тенденції щодо рентабельності протягом періоду 2021-2023 років, однак у 2023 році спостерігається деяке зниження в рентабельності по двох показниках порівняно з попереднім роком. Найбільше збільшення відбулося у рентабельності власного капіталу (ROE).

Наступним кроком у нашому аналізі буде проведення оцінки фінансової стійкості ПрАТ «СКARX» (табл. 2.6).

Для визначення фінансової стійкості ми розглянемо ряд коефіцієнтів, таких як коефіцієнти фінансової стійкості, фінансової стабільності, загальної автономії, фінансового ризику.

Таблиця 2.6

**Динаміка показників фінансової стійкості ПрАТ «СКАРХ» за
2021- 2023 рр.**

Показники	2021	2022	2023	Відхилення 2023/2021
Коефіцієнт автономії	0,31	0,35	0,49	+0,18
Коефіцієнт фінансової залежності	3,20	2,85	2,03	-1,17
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,86	0,86	0,95	+0,09
Коефіцієнт фінансового ризику	2,20	1,85	1,03	-1,17
Коефіцієнт фінансової стабільності	0,45	0,54	0,97	+0,52
Коефіцієнт маневреності капіталу	-0,59	0,34	0,23	+0,82

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності ПрАТ «СК ARX»[1]

На основі аналізу можна зробити висновок, що коефіцієнт автономії за аналізований період не відповідає нормативу, проте на 2023 р. відбулося збільшення на 0,18 це означає що компанія залежить від зовнішнього фінансування.

Коефіцієнт фінансової залежності є оберненим показником до коефіцієнта фінансової автономії і спостерігається зменшення показника на -1,17, але все одно показує, що залежність компанії від зовнішніх зобов'язань знаходиться на високому рівні.

Значення коефіцієнта фінансової стійкості за 2021-2023 рр. Відповідає нормативу в 2023 р., незначне збільшення, проте все одно знаходиться на досить високому рівні, що свідчить про перспективний розвиток компанії та низький рівень ризику банкрутства.

Коефіцієнт фінансового ризику за весь період відповідає нормативному значенні на 2023 р., зменшився на -1,17.

Щодо коефіцієнта фінансової стабільності, то спостерігається його коливання 2021-2023 рр. значення не відповідає нормативу, воно знаходиться в

проміжку 0,45 - 0,97 що свідчить про недостатність власних коштів для покриття заборгованості.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу відповідає нормативу, проте за аналізований період в 2023 р, спостерігається його зменшення, але воно знаходиться в межах нормативу, що свідчить, про достатнє маневрування власних коштів для гнучкості фінансування поточної діяльності.

Далі розглянемо показники ліквідності ПрАТ «СК АРХ» за 2021-2023 рр.

Таблиця 2.7

Аналіз показників ліквідності ПрАТ «СК АРХ» за 2021-2023 рр.

№	Показник	Роки			Відхилення (+/-)		
		2021	2022	2023	2022-2021	2023-2022	2023-2021
1	Коефіцієнт абсолютної ліквідності (грошової платоспроможності)	0,63	1,40	0,86	0,77	-0,54	0,23
2	Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття, розрахункової платоспроможності)	3,58	5,71	12,08	2,13	6,37	8,5
3	Коефіцієнт швидкої ліквідності	3,58	5,71	12,08	2,13	6,37	8,5
4	Коефіцієнт критичної ліквідності	0,73	1,18	1,22	0,45	0,04	0,49

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності ПрАТ «СК АРХ»[1]

Коефіцієнт абсолютної ліквідності (грошової платоспроможності) має тенденцію до збільшення з 0,63 в 2021 році до 0,86 в 2023 році, що свідчить про збільшення грошових ресурсів компанії або зменшення її поточних зобов'язань. Загалом, хоча стабільність фінансового стану може бути піддається коливанням, важливо враховувати ці тренди для ефективного управління платоспроможністю компанії.

Коефіцієнт поточної ліквідності показав значне збільшення з 3,58 у 2021 році до 5,71 у 2022 році, що може вказувати на збільшення здатності компанії виплатити свої поточні зобов'язання з наявних активів. Проте, у 2023 році цей показник значно покращився, збільшившись до 12,08, що свідчить про позитивну динаміку.

Коефіцієнт швидкої ліквідності суттєво збільшився з 3,58 у 2021 році до 5,71 у 2022 році, що може вказувати на збільшення здатності компанії швидко звільнити свої легко обмінювані активи на готівку для виплати негайних зобов'язань. Проте, у 2023 році цей показник різко зросло до 12,08, що свідчить про значне покращення.

Коефіцієнт критичної ліквідності показує, що він збільшувався з 0,73 у 2021 році до 1,18 у 2022 році, а потім збільшився до 1,22 у 2023 році.

Це свідчить про те, що компанія може мати складнощі у погашенні своїх найбільш критичних зобов'язань за рахунок лише своїх негайно доступних активів. Збільшення коефіцієнта критичної ліквідності вказує на те, що компанія може покращити фінансову ситуацію, якщо ця тенденція продовжиться.

2.2. Оцінка платоспроможності страхової компанії ПрАТ«СК ARX»

Важлива роль у створенні та функціонуванні страхової компанії відводиться її власному капіталу. Цей капітал, відмінно від інших складових, є майном компанії, що не обтяжене будь-якими зобов'язаннями, і включає статутний, додатковий, резервний капітал та нерозподілений прибуток. У сучасних умовах структура капіталу має прямий вплив на фінансовий стан підприємства, зокрема на його платоспроможність, рівень доходу та рентабельність. А цей фінансовий стан, у свою чергу, значною мірою залежить від наявності коштів у страхової компанії, їх походження та напрямку інвестування [2, с. 80].

На початкових етапах розвитку страхової компанії фінансова надійність забезпечується здебільшого розмірами і якістю статутного капіталу, а надалі – й іншими елементами власного капіталу: резервним капіталом, вільними резервами, нерозподіленим прибутком [3, с. 26].

У період заснування страхової компанії значущість власного капіталу обумовлюється:

- Неможливістю страховика забезпечити гарантованість взятих на

себезобов'язань за рахунок страхових внесків і сформованих на їх основі резервів або прибутку від інвестиційної діяльності [4, с. 40];

- Недостатнім розподілом ризиків у страховому портфелі, що призводить до недостатньої здатності компенсувати збитки і значно підвищує ймовірність негативного фінансового результату страхових операцій;

- Потребами у покритті організаційних витрат, тобто витрат, пов'язаних з створенням умов для проведення страхової діяльності;

- Потребою забезпечення належної конкурентоспроможності страховика у разі наявності великого обсягу статутного капіталу.

Залучений капітал представляє ресурси, які тимчасово перебувають у володінні страховика. Ці ресурси не є безпосередньою власністю страховика, але він має можливість їх використовувати. До залучених ресурсів відносять страхові резерви, забезпечення наступних витрат і платежів, цільове фінансування. Страхові резерви є ключовим елементом залученого капіталу, оскільки їх формування проводиться страховиками для забезпечення виплат за страховими випадками.

Позиковий капітал відображає кошти або інші активи, які залучаються для фінансування розвитку страхової компанії на тимчасовій основі з умовою повернення після закінчення визначеного строку разом із сплатою відсотків. До позикового капіталу відносять довгострокові і короткострокові кредити банків, кредиторську заборгованість та доходи майбутніх періодів. Слід відзначити, що страховим компаніям не завжди характерне залучення позикового капіталу, оскільки вони, як правило, оперують залученим капіталом у формі страхових резервів. Однак для розширення діяльності, більш ефективного використання власного капіталу та з метою підвищення ринкової цінності, іноді страхові компанії вдаються до отримання кредитів у банках.

Збільшення частки кредиторської заборгованості має як позитивні, так і негативні аспекти для компанії. З одного боку, це сприяє збільшенню вільних джерел фінансування потреб у коштах. З іншого боку, це може негативно впливати на репутацію компанії.

Продовження табл.2.8

Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці	975	351	38	-624	-313	-937	-	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	160 941	109698	38 091	-51 243	-71 607	-122 850	31,84	65,28	322,52
Поточні забезпечення	0	342370	147 521	342370	-194 849	147 521	0	56,91	100,00
Інші поточні зобов'язання	378	613	138	235	-475	-240	62,17	77,49	173,91
Усього за розділом III	221 933	519 796	227 615	297863	-292 181	5 682	134,2	-	-
Баланс	3057783	3698433	4 435232	640650	736 799	1 377449	20,95	19,92	31,06

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності ПрАТ «СК ARX»[1]

Аналізуючи таблицю 2.8, можна сказати, що власний капітал «СК ARX» в 2023 році порівняно 2021 роком зріс на 1223164тис. грн., або на 56,10, а у 2022 році порівняно з 2021 роком на 20,62. Це стало можливим завдяки зростанню обсягу нерозподіленого прибутку компанії у 2021 та 2022 рр. на 197436 тис. грн. 34,20.

Інші довгострокові зобов'язання зменшувалися з 2021 по 2023 рік. Це може свідчити про те, що компанія відшкодовувала частину своїх довгострокових зобов'язань протягом цього періоду. У 2022 році відносно зменшення Інших довгострокових зобов'язань становило близько 22,53, а у 2023 році це вже було понад 22,38. Це демонструє значний зниження цих зобов'язань у порівнянні з попередніми роками.

Значення довгострокових забезпечень значно коливалося протягом 2021-2023 рр. У 2021 році становило 278532 тис.грн, в 2022 році зменшилося до 4332тис.грн., а в 2023 році зросло до 15749 тис.грн.

У 2022 році відносно зменшення довгострокових забезпечень становило приблизно 98,44, що є значним зменшенням порівняно з 2021 роком. У 2023 році відносно збільшення довгострокових забезпечень становило приблизно 577,23 порівняно з 2021 роком.

Страхові резерви компанії склали в 2023 році 195 6623 тис. грн, що на 392579 тис. грн. або на 20,06 більше порівняно з 2021 роком.

Поточні зобов'язання та забезпечення у 2023 році порівняно з 2021 роком зазнали збільшення на 5682 тис. грн., або на 2,50 , а у 2022 році порівняно з 2021 роком на 297863 тис.грн або на 134,21. Це відбулося за рахунок збільшення поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом на 9 998 тис. грн., або на 34,44.

Також можна констатувати зменшення за статтями поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом, поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю.

Поточної кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці 2022 році демонструвала зниження показника на 624 тис. грн або на 64,00, а у 2023 році порівняно з 2021 роком зниження на 937 тис. грн або на 2465,79.

Інші поточні зобов'язання збільшувалися протягом трьох років у 2021 році на 235 тис. грн., або на 62,17 порівняно з 2022 роком, а у 2023 році порівняно з 2021 роком знизилися на 240 тис. грн або на 173,91.

Розглянемо структуру капіталу ПрАТ «СК ARX» за 2021- 2023 рр. (табл. 2.9).

Таблиця 2.9

Вертикальний аналіз капіталу ПрАТ «СК ARX»

Пасиви	Роки			Абсолютне відхилення, (+/-)		
	2021	2022	2023	2022-2021	2023-2022	2023-2021
1	2	3	4	5	6	7
I Власний капітал						
Зареєстрований капітал	8,57	7,08	6,93	- 1,48	- 0,15	- 1,64
Резервний капітал	3,86	3,19	3,12	- 0,67	- 0,07	- 0,74
Нерозподілений прибуток	18,88	20,95	36,84	2,07	15,89	17,96
Усього за розділом I	31,31	31,22	46,89	- 0,08	15,67	15,58
II Довгострокові зобов'язання і забезпечення						
Інші довгострокові зобов'язання	1,18	0,75	0,54	- 0,42	- 0,21	- 0,63
Довгострокові забезпечення	9,11	0,12	0,42	- 8,99	0,30	- 8,69
Страхові резерви	51,15	53,85	45,80	2,70	- 8,06	- 5,35
Усього за розділом II	61,43	54,72	46,76	- 6,71	- 7,97	- 14,68
III. Поточні зобов'язання і забезпечення						
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1,00	0,75	1,56	- 0,25	0,81	0,56
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	0,95	1,06	0,09	0,11	- 0,96	- 0,85

Продовження табл. 2.9

Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці	0,03	0,01	0,00	- 0,02	- 0,01	- 0,03
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	5,26	2,97	0,99	- 2,30	- 1,98	- 4,28
Поточні забезпечення	-	9,26	3,68	9,26	- 5,58	3,68
Інші поточні зобов'язання	0,01	0,02	0,02	0,00	0,01	0,01
Усього за розділом III	7,26	14,05	6,35	6,80	- 7,70	- 0,91
Баланс	100,00	100,00	100,00	0,00	0,00	0,00

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності ПрАТ «СК ARX»[1]

Найбільшу частку в структурі джерел формування майна «СКARX» в 2023 році займає власний капітал – 46,89. У 2022 році власний капітал становить 31,22. Тенденція спостерігається до збільшення за рахунок збільшення нерозподіленого прибутку 17,96.

Довгострокові зобов'язання і забезпечення у структурі капіталу спостерігається зменшення, протягом 2021-2023 рр., з 6,71 у 2021 році, до 14,68 2023 році. Зменшення відбулося за рахунок страхові резерви зменшувалися протягом досліджуваного періоду з 51,15 у 2021 році, до 45,80 2023 році.

Поточні зобов'язання і забезпечення протягом 2021-2022 рр відбувалося збільшення на 6,80. Але у 2023 році відбувається зменшення на 7,70. Це відбувається за рахунок зменшення поточної кредиторської заборгованості за страховою діяльністю на 4,28 у порівнянні з 2023-2021 роками.

ПрАТ «СК ARX» займається видами страхування іншими, ніж страхування життя, першою умовою для забезпечення платоспроможності є умова про наявність мінімального розміру статутного капіталу в сумі, еквівалентній 1 млн євро за валютним обмінним курсом валюти України.

Обсяг статутного капіталу ПрАТ «СК «ARX» за 2021-2023 рр.

Показник	2021	2022	2023
Статутний капітал	261 975	261975	261975
Курс валюти, євро	30,9226	38,951	42,2079
Еквівалент розміру статутного капіталу в євро	8 471,96	6 725,76	6 206,78

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності ПрАТ «СК ARX»[1]

Отже, обсяг статутного капіталу ПрАТ «СК ARX» у євро зменшився з приблизно 8 471,96 євро в 2021 році до приблизно 6 206,78 євро в 2023 році.

Фактичний запас платоспроможності страховика визначається шляхом віднімання суми його нематеріальних активів та загальної суми зобов'язань, у тому числі страхових, від вартості його майна (загальної суми активів). Розмір страхових зобов'язань визначається як обсяг наявних технічних резервів. На будь-яку визначену дату фактичний рівень платоспроможності страховика має перевищувати встановлений нормативний рівень платоспроможності [11, с. 484].

Фактичний запас платоспроможності страхової компанії визначають за такою формулою:

$$\text{ФЗП} = \text{А} - \text{НА} - \text{З} \quad (2.1)$$

де ФЗП – фактичний запас платоспроможності; А – загальна сума активів; НА – загальна сума нематеріальних активів; З – загальна сума зобов'язань.

Нормативний запас платоспроможності страховика дорівнює більшій з двох величин, які визначаються на базі премій та на базі виплат [11, с.484]:

$$\text{НЗП1} = (\text{СП} - 0,5 * \text{СПпер}) * 0,18 \quad (2.2)$$

$$\text{НЗП2} = (\text{ВП} - 0,5 * \text{Впер}) * 0,26 \quad (2.3)$$

де НЗП – нормативний запас платоспроможності; СП – сума страхових платежів; ВП – сума страхових виплат; СПпер – сума страхових платежів, які належать перестраховикам; Впер – сума страхових виплат, компенсованих перестраховиками.

За вимогами законодавства фактичний запас платоспроможності повинен перевищувати нормативний запас на будь – яку дату з метою забезпечення

відповідного рівня платоспроможності. Тобто постійно повинна виконуватись умова: (ФЗП) > (НЗП).

Таблиця 2.11

Розрахунок платоспроможності ПрАТ «СК ARX» 2021-2023 рр.

Показники	Роки			Абсолютне відхилення (+/-)	
	2021	2022	2023	2022-2021	2023-2022
Фактичний запас платоспроможності	1101580	1 577 564	2 030 678	475984	453 114
Нормативний запас платоспроможності					
НЗП1	598 213,17	488 970,27	603 468,18	-109242,9	114497,91
НЗП2	329229,29	266 367,14	359 497,32	-62862,15	93130,18
Коефіцієнт запасу платоспроможності	0,43	0,50	0,90	0,07	0,4

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності ПрАТ «СК ARX»[1]

За обома формулами нормативний запас платоспроможності збільшується з часом, що свідчить про поліпшення фінансової стійкості. НЗП 1, 2 за 2023 р. збільшилися, відповідно на 114497,97 та 93130,18 тис. грн.

Значення КЗП показує, що у більшості періодів страхова компанія має досить великий запас платоспроможності, що є позитивним показником її фінансової стабільності та здатності виконувати свої зобов'язання.

Загалом, зміна нормативних запасів платоспроможності показує тенденцію до покращення фінансового стану страхової компанії.

На це вплинуло збільшення обсягу зібраних валових страхових премій та зменшення страхових виплат.

Для розрахунку маржи платоспроможності оберемо більшу з двох визначених величин нормативного запасу платоспроможності: або НЗП1 або НЗП2. Як показують розрахунки для порівняння з фактичним запасом платоспроможності потрібно обрати НЗП1 (табл. 2.12).

Таблиця 2.12

Визначення маржи платоспроможності ПрАТ «СК ARX»

Показники	Роки			Абсолютне відхилення (+/-)	
	2021	2022	2023	2022-2021	2023-2022
ФЗП, тис. грн	1101580	1 577 564	2 030 678	475984	453 114
НЗП. Тис. грн	598 213,17	488 970,27	603 468,18	-109242,9	114497,91
Маржа платоспроможності	503366,83	1088593,73	19627209,82	585226,9	18538616,09

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності ПрАТ «СК ARX»[1]

ПрАТ «СК ARX» має значне перевищення фактичного запасу платоспроможності над нормативним протягом трьох досліджуваних років, що свідчить про її платоспроможність. Страхова компанія виконує встановлені державою вимоги до платоспроможності

Розрахуємо рівень платоспроможності ПрАТ «СК ARX» (табл.2.13).

Таблиця 2.13

Розрахунок рівня платоспроможності ПрАТ «СК ARX» 2021-2023 рр.

Роки	Розрахунок	Значення
2021	1 101 580/598213,17	1,84
2022	1 577 564/488970,27	3,23
2023	2 030 678/603468,18	3,37

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності ПрАТ «СК ARX»[1]

Як видно з табл. 2.9, протягом 2021-2023 років ФЗП значно переважав над НЗП, динаміка коефіцієнта запасу платоспроможності має тенденцію до збільшення з 1,84 у 2021 році, до 3,37 у 2023 році.

2.3. Аналіз імовірності розвитку кризових явищ ПрАТ «СК ARX»

Оцінка фінансової стійкості страхової компанії є ключовою уникненню проблем банкрутства. Зважаючи на особливості її діяльності, пов'язані зі змінністю ринкових умов, необхідність постійного контролю та управління фінансовою стабільністю важлива. Ця оцінка дозволяє розуміти перспективи

розвитку бізнесу та надає керівництву та власникам достовірну інформацію щодо поточних можливостей компанії. Особливо це актуально в умовах економічної нестабільності, коли стратегія виживання стає критичною.

Визначимо ймовірність банкрутства ПрАТ «СК ARX» за дискримінантними моделями. Розрахуємо ймовірність банкрутства за п'ятифакторною моделлю Альтмана. Формула розрахунку п'ятифакторної моделі Е. Альтмана має вигляд:

$$Z = 1,2x_1 + 1,4x_2 + 3,3x_3 + 0,6x_4 + 1,0x_5 \quad (2.4)$$

де x_1 – відношення власного оборотного капіталу до всього активів;

x_2 – відношення нерозподіленого прибутку до всього активів;

x_3 – відношення прибутку до виплати відсотків до всього активів;

x_4 – відношення власного капіталу до зобов'язань;

x_5 – відношення чистого доходу до всього активів.

Таблиця 2.14

Ймовірність банкрутства ПрАТ «СК ARX» за моделлю Альтмана

Фактор	Показник	Роки		
		2021	2022	2023
X1	Робочий капітал/ Активи	0,502	0,767	0,620
X2	Нерозподілений прибуток / Активи	0,053	0,111	0,092
X3	ЕВІТ / Активи	0,089	0,156	0,123
X4	Власний капітал/ Позиковий капітал	0,454	0,541	0,967
X5	Чисті премії / Активи	0,780	0,610	0,756
Z =		2,227	2,525	2,614

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності ПрАТ «СК ARX»[1]

Усі ці значення Z-індексу знаходяться в межах $1.81 < Z < 2.99$, що вказує на те, що ймовірність банкрутства існує, але вона не дуже висока. Це означає, що фінансовий стан компанії вимагає уважного моніторингу, але критичної загрози банкрутства немає.

За моделлю Бівера ймовірність банкрутства розраховується значення

$KB > 0,4$ – підприємству банкрутство не загрожує, коли протягом тривалого періоду $KB < 0,2$ – це означає формування незадовільної структури балансу.

Таблиця 2.15

Ймовірність банкрутства «СК «ARX» за моделлю Бівера

Показник	Роки		
	2021	2022	2023
Кб = (Чистий прибуток (Ф.2 р.2350) + Амортизація (Ф.2 р.2515)) / (Розділ 3 пасиву (Ф.1 р.1595) + Розділ 4 пасиву (Ф.1 р.1695))	0,095	0,186	0,198
КCash-Flow = (Cash-Flow (Ф.2 р.2350 – Ф.2.р. 2515)) / (Ф.1 р.1595 + Ф.1 р.1695 – Ф.1 р. 1165)	0,069	0,222	0,179

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності ПрАТ «СК ARX»[1]

У 2021 році компанія має високу ймовірність банкрутства, оскільки значення Кб і КCash-Flow є значно меншими за 0.2. У 2022 році ситуація покращилася, але значення Кб все ще знаходиться близько до критичного порогу. КCash-Flow вище за 0.2, що є позитивним сигналом. У 2023 році компанія знову наближається до порогу ймовірності банкрутства за коефіцієнтом Бівера, хоча КCash-Flow знизився, але не до критичних значень.

Далі розрахуємо ймовірності банкрутства за моделлю Спрінгейта:

$$Z = 1,03A + 3,07B + 0,66C + 0,4D \quad (2.5)$$

Якщо $Z < 0,862$ – ймовірність банкрутства підприємства дуже висока.

Таблиця 2.16

Ймовірність банкрутства «СК «ARX» за моделлю Спрінгейта

Фактор	Показник	Роки		
		2021	2022	2023
A	Робочий капітал/ Активи	0,502	0,767	0,620
B	Прибуток до сплати податків та процентів/Активи	0,053	0,156	0,123
C	Прибуток до сплати податків/Короткострокова заборгованість	0,632	1,159	2,404
D	Обсяг продажу/Активи	0,780	0,610	0,756
Z =		1,409	2,277	2,905

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності ПрАТ «СК ARX»[1]

Згідно з моделлю Спрінгейта, якщо Z-показник менше 0,862, то існує висока ймовірність банкрутства. У нашому випадку значення Z-показника для всіх років

значно перевищують цей поріг, що свідчить про низьку ймовірність банкрутства компанії «СК «ARX». Наступна модель для розрахунку є модель Лісу:

$$Z = 0,063X_1 + 0,092X_2 + 0,057X_3 + 0,001X_4 \quad (2.6)$$

Якщо $Z < 0,037$ – банкрутство компанії дуже ймовірне; $Z > 0,037$ – компанія фінансово стійка.

Таблиця 2.17

Ймовірність банкрутства «СК «ARX» за моделлю Лісу

Фактор	Показник	Роки		
		2021	2022	2023
X1	Оборотний капітал/ Активи	0,502	0,767	0,620
X2	Прибуток до оподаткування / Активи	0,089	0,156	0,123
X3	Нерозподілений прибуток / Активи	0,053	0,111	0,092
X4	Власний капітал/ Позиковий капітал	0,454	0,541	0,967
Z =		0,044	0,069	0,056

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності ПрАТ «СК ARX»[1]

За моделлю Лісу страхова компанія не знаходиться в зоні безпеки, адже $Z > 0,037$. Це означає, що компанія є фінансово стійкою.

Прогнозування банкрутства за універсальної дискримінантною моделлю Терещенка здійснюється за такою формулою:

$$Z = 1,5X_1 + 0,08X_2 + 10X_3 + 5X_4 + 0,3X_5 + 0,1X_6 \quad (2.7)$$

Якщо $Z > 2$ – компанії не загрожує банкрутство; $1 < Z < 2$ – фінансова рівновага порушена, але при переході на антикризове управління банкрутство не загрожує; $0 < Z < 1$ – товариству загрожує банкрутство, якщо воно не здійснить санаційних заходів; $0 < Z$ – товариство є напівбанкрутом.

Таблиця 2.18

Ймовірність банкрутства «СК «ARX» за моделлю Терещенка

Фактор	Показник	Роки		
		2021	2022	2023
X1	Cash flow / Зобов'язання	0,060	0,158	0,164
X2	Валюта балансу / Зобов'язання	1,45	1,54	1,96
X3	Прибуток / Валюта балансу	0,053	0,111	0,092
X4	Прибуток / Чисті премії	0,068	0,183	0,121
X5	Виробничі запаси / Чисті премії	0,00026	0,00025	0,00027
X6	Чисті премії / Валюта балансу	0,780	0,610	0,756
Z =		1,154	2,446	2,003

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності ПрАТ «СК ARX»[1]

Отримані результати за моделлю Терещенка свідчать, що ймовірність банкрутства страхової компанії не загрожує.

Наведемо результати розрахунків за тестами раннього попередження для ПрАТ «СК АРХ» в табл. 2.19.

Таблиця 2.19

**Тести раннього попередження
ПрАТ «СК АРХ» на 31 грудня 2022 р.**

№ п\п	Вид показника	Розраховане значення показника	Оціночна шкала	Коефіцієнт	Фактична оцінка
1	2	3	4	5	6
1	Показник дебіторської заборгованості (ПДЗ)	77,47	1. $0 \leq \text{ПДЗ} < 50$ 2. $50 \leq \text{ПДЗ} < 75$ 3. $75 \leq \text{ПДЗ} < 100$ 4. $100 \leq \text{ПДЗ}$	0,04	0,12
2	Показник ліквідності активів (ПЛА)	42,90	1. $95 \leq \text{ПЛА}$ 2. $80 \leq \text{ПЛА} < 95$ 3. $65 \leq \text{ПЛА} < 80$ 4. $\text{ПЛА} < 65$	0,10	0,40
3	Показник ризику страхування (ПРС)	200,75	1. $\text{ПРС} < 100$ 2. $100 < \text{ПРС} < 200$ 3. $200 < \text{ПРС} < 300$ 4. $300 < \text{ПРС}$	0,06	0,18
4	Зворотний показник платоспроможності (ЗПП)	240,4	1. $0 < \text{ЗПП} < 20$ 2. $20 < \text{ЗПП} < 50$ 3. $50 < \text{ЗПП} < 75$ 4. $75 < \text{ЗПП}, \text{ЗПП} < 0$	0,18	0,72
5	Показник доходності (ПД)	24,09	1. $50 < \text{ПД}$ 2. $25 < \text{ПД} < 50$ 3. $0 < \text{ПД} < 25$ 4. $\text{ПД} < 0$	0,06	0,12
6	Показник обсягів страхування (андерайтингу) (ПА)	17,70	1. $\text{ПА} < 50$ 2. $50 < \text{ПА} < 100$ 3. $100 < \text{ПА} < 110$ 4. $110 < \text{ПА}$	0,06	0,06
7	Показник змін у капіталі (ПЗК)	37,19	1. $10 < \text{ПЗК}$ 2. $5 < \text{ПЗК} < 10$ 3. $0 < \text{ПЗК} < 5$ 4. $\text{ПЗК} < 0$	0,06	0,06
8	Показник змін у сумі чистих премій за всіма полісами (ПЗЧП)	76,68	1. $40 < \text{ПЗЧП}$ 2. $33 < \text{ПЗЧП} < 40$ 3. $10 < \text{ПЗЧП} < 33$ 4. $\text{ПЗЧП} < 10$	0,06	0,06

Продовження таб.2.19

9	Показник незалежності від перестраховання (ПНП)	79,21	1.50<ПНП 2.40<ПНП<50 3.30<ПНП<40 4.ПНП<30,85<ПНП	0,18	0,18
10	Показник відношення чистих страхових резервів та капіталу (ПВРК)	41,47	1.0<ПВРК<50 2.50<ПВРК<75 3.75<ПВРК<100 4.100<ПВРК<0	0,16	0,16
11	Показник доходності інвестицій (ПДІ)	0,25	1.10<ПДІ 2.5<ПДІ<10 3.0<ПДІ<5 4.ПДІ<0	0,04	0,04
ЗАГАЛЬНА ОЦІНКА				2,1	

Отже, видно що АТ «СК АРХ» має оцінку «2», це свідчить про те, що відсутні серйозні проблеми, фінансові показники є на середньому рівні.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

3.1. Зарубіжна практика забезпечення платоспроможності страхової компанії

Необхідність забезпечення надійності страхових організацій, як важливої проблеми, спонукала Раду європейських співтовариств до встановлення Концепції платоспроможності страхових організацій в Першій Директиві 73/239/ЄЕС від 24.07.1973 р. (з подальшими доповненнями і змінами). Згідно з цією директивою, кожна страхова організація повинна мати [5, с. 31]:

1. Обсяг технічних резервів, які відповідають укладеним договорам зобов'язань, та правила їх розміщення визначаються кожною країною-учасницею самостійно.

2. Резерв платоспроможності функціонує як додатковий фінансовий захист і має бути вільним від будь-яких зобов'язань. Згідно з Директивою 73/239/ЄЕС, цей резерв повинен відповідати загальному обсягу операцій підприємства і визначатися на основі двох надійності індексів, що базуються, з одного боку, на отриманих преміях, а з іншого – на виплачених страхових виплатах.

3. Мінімальний гарантійний фонд складається з майна, що вільне від зобов'язань, у розмірі до 1/3 резерву платоспроможності. Його створення має на меті забезпечити те, щоб резерв платоспроможності не опускався нижче певного рівня, який є критичним для фінансової стійкості страхової організації. Цей фонд також необхідний для того, щоб страхові організації мали достатні кошти з моменту їх створення.

Конкретний обсяг мінімального гарантійного фонду для страховика залежить від його спеціалізації і не може бути меншим за мінімальний гарантійний фонд, встановлений для конкретного виду страхування.

Відповідно до італійського законодавства національні страхові підприємства повинні мати у своєму розпорядженні акціонерний капітал або мінімальний первинний фонд (товариства взаємного страхування), розміри якого залежать від видів страхування, що проводяться. Для кооперативних товариств з обмеженою відповідальністю вказані розміри знижуються удвічі. Якщо підприємство проводить декілька видів страхування, окрім страхування життя, то воно повинне мати у своєму розпорядженні найбільшу з мінімальних цін, які відповідають цим видам страхування [6, с. 78].

У Німеччині страхові товариства, що вперше одержують дозвіл на страхову діяльність у страховому нагляді, повинні надати план діяльності, в який включено свідоцтво наявності власних коштів у розмірі мінімального гарантійного фонду з викладом їх структури [7, с. 216].

У Фінляндії розмір початкового капіталу залежить від видів страхових операцій, якими планує займатися товариство [8, с. 187].

Додатковою фінансовою гарантією виконання зобов'язань, яка доповнює страхові резерви, є резерв платоспроможності.

Обсяг необхідного резерву платоспроможності визначається обсягом операцій страховика. Згідно зі стандартами, що прийняті в країнах ЄС, платоспроможність страхової організації оцінюється шляхом порівняння фактичного резерву платоспроможності (відомого як фактична маржа платоспроможності) з його розрахунковою величиною (відомою як необхідна маржа платоспроможності). Фактична маржа платоспроможності – це власні активи страховика, які не обтяжені зобов'язаннями.

Необхідна маржа платоспроможності – показник, який характеризує необхідний, мінімальний рівень платоспроможності для цієї страхової організації [9, с. 89].

У сфері страхового бізнесу стан платоспроможності піддається трьом рівням контролю: бухгалтерському, аудиторському та відповідальністю Уповноваженого органу. Бухгалтерський контроль проводиться протягом фінансового року, аудиторський – під час аудиту балансу перед його оприлюдненням. Уповноважений орган здійснює контроль над кожною страховою організацією, принаймні один раз на рік. Так, у Німеччині згідно із Законом про страхові товариства адміністративному органу нагляду (Федеральному відомству нагляду за діяльністю страхових товариств і кредитних установ) щорічно разом з річним балансом і звітом про стан справ страховими компаніями представляється розрахунок гарантійного запасу з підтвердженням наявності відповідних власних засобів. Якщо є потреба, такий контроль проводиться також протягом року [10, с. 13].

Характерною особливістю страхового законодавства країн Європи є його постійне переглядання експертами та внесення змін Уповноваженими органами кожні 5-10 років. Це дозволяє ЄС оперативно реагувати на зміни на ринку та швидко розвиватися. У порівнянні з країнами ЄС, в США та країнах Азії існують власні особливості у регулюванні страхової галузі. Давайте розглянемо приклад США.

По-перше, координацію регулятивної діяльності забезпечує Національна страхова асоціація (НАІС), яка розробляє єдині стандарти регулювання та типові закони. Ці стандарти мають бути впроваджені в законодавство штатів протягом дворічного періоду.

По-друге, американська модель страхового ринку характеризується ліберальним підходом до кількості діючих страховиків. Цей підхід спрямований на підтримку конкуренції, що є важливим механізмом для забезпечення високого рівня пропозицій та якості страхових послуг. У результаті, через відкритість американського ринку, порівняно з іншими країнами, можна виявити більшу кількість неплатоспроможних компаній. Тому забезпечення платоспроможності страхових компаній у США вважається основним завданням регулювання [10, с.18].

Відповідно до цих завдань у державному регулюванні переважають два основні напрями: регулювання платоспроможності страховиків та регулювання ринку.

Регулювання платоспроможності охоплює контроль за фінансовими аспектами функціонування страхових компаній, включаючи капітал, резервні фонди, інвестиції та звітність, а також заходи, що приймаються у випадку неплатоспроможності страховика. Регулювання діяльності страхової компанії на ринку відображається у її фінансовому стані, що, в свою чергу, впливає на ціни та якість послуг, що надається страховиком.

У країнах ЄС і США існують різноманітні підходи до оцінки діяльності страхових компаній та їх платоспроможності як на етапі початку діяльності, так і під час неї. Це породжує актуальне питання щодо того, який підхід є найбільш доцільним для України, враховуючи унікальність трансформацій, що відбуваються в країні, і неможливість безпосереднього застосування закордонних підходів. Україна має намір створити власний страховий ринок та інтегруватися у світове страхове співтовариство, що передбачає розробку власної стратегії щодо регулювання діяльності страховиків.

На сьогоднішній день в Україні законодавчо закріпленими вимогами до платоспроможності страхових компаній являються спрощені адаптовані вимоги, які застосовуються в Європейському Союзі, а саме директива Solvency II. На думку регулятора, існуюча система оцінювання фінансового стану страхових компаній не дозволяє своєчасно отримувати дані для аналізу і, відповідно, здійснювати контроль та реагувати на порушення і проблеми у платоспроможності компаній. Чинне законодавство дає можливість страховикам непрямо ухилятися від нормативів, занижуючи або завищуючи фінансові показники, через що оцінювання реального стану і регуляція може бути неадекватними.

3.2. Напрями підвищення платоспроможності ПрАТ «СК ARX»

Одним з найважливіших напрямів розвитку і ефективного функціонування страхового ринку є забезпечення фінансової стійкості і платоспроможності страховиків.

Ефективність діяльності страхової компанії визначається багатьма показниками, але насамперед фінансовою стійкістю та рентабельністю здійснення страхових операцій. Виходячи з досвіду роботи страхових компаній можна зробити висновок, що показник рівня рентабельності страхових операцій не повинен бути високим. Це обумовлюється, перш за все, тим, що в цьому випадку ціна на страхові послуги завищується, а попит на неї з боку страхувальників зменшується [31, с. 82].

Якщо показники рентабельності будуть низькими, то це може призвести до зниження можливості самоокупності витрат на страхування у страховиків. Ситуацію можна урегулювати або зміною обсягів відповідальності за окремими видами страхування, або приведенням тарифів у відповідність до фактичного рівня збитковості страхової суми. У реалізації зміцнення фінансової стійкості страхових операцій найбільш важливими та пріоритетними напрямами є використання можливостей регулювання ринку за допомогою правильно складеного страхового договору і умов його виконання, а також оптимізація страхового портфеля [32, с. 416].

Перестраховування також відіграє важливу роль у процесі розподілу ризиків та забезпечує для страховиків різні ступені фінансової стабільності. Програма перестраховування компанії повинна належним чином відповідати політиці страхової компанії щодо лімітів та ризикам андеррайтингу, а також ризикам катастроф, бізнес-ризикам, фінансовим можливостям та кредитоспроможності відповідних перестраховиків. Крім того, програма перестраховування повинна передбачати передачу ризику вчасно та включати перестраховиків з гарною кредитоспроможністю, оскільки у випадку нездатності перестраховика

відповідати за свою частку збитків перестраховані особи повинні будуть повністю покрити потенційно високий збиток. Крім розподілу ризиків, перестраховування може використовуватися для забезпечення позикових коштів для надлишку компанії, що надає можливість компанії збільшити обсяг діяльності порівняно з можливим обсягом. Основу фінансової стабільності страхової компанії забезпечує правильно визначена вартість страхових послуг, яка залежить від ефективної тарифної політики. Основне завдання при побудові тарифної ставки – визначення вірогідної суми збитку, що припадає на одиницю страхової суми. Тариф дає можливість досягти необхідного балансу між доходами і витратами страхової організації. Саме таке балансування і є фінансовою стійкістю. У структурі тарифної ставки відображено всі необхідні фонди і резерви, призначені для здійснення страхових операцій. Тобто, саме страховий тариф є моделлю страхового фонду, що гарантує беззбиткове проведення страхування[31, с.82].

Значну роль у підвищенні потенціалу та удосконаленні діяльності страхової компанії відіграє страховий маркетинг. Перебудова роботи страхової організації відповідно до маркетингових принципів забезпечує можливість інтеграції та координації усієї діяльності страхової компанії в розрахунку на отримання прибутку саме завдяки створенню й забезпеченню споживчого задоволення.

Виходячи з досвіду роботи в галузі страхування Європейської Організації Економічного Співробітництва і Розвитку в практиці вітчизняного страхування можна відзначити ряд найбільш важливих правил формування і регулювання страхових ринків і, зокрема:

- для забезпечення захисту споживача, захисту економіки в цілому повинні бути встановлені відповідні в розумних межах регулюючі положення;
- страховики повинні допускатися на ринок, згідно з суворими ліцензійними критеріями;
- страхування є виключним видом діяльності страхового товариства;
- держава не повинна перешкоджати виходу на національний ринок іноземних страховиків;

- держава повинна мати спеціальні законоположення щодо податкових пільг, звільнень, відрахувань в страховій області, зокрема, в пенсійному страхуванні, близькому до страхування життя;
- страхові компанії, здійснюючи страхову діяльність, повинні мати достатній запас платоспроможності і працювати на адекватних тарифах;
- страхові посередники, які працюють на ринку, повинні бути зареєстровані за відповідними вимогами (за рівнем кваліфікації, рівнем капіталу і т.п.);
- обов'язкове страхування повинно здійснюватися в галузях, і в першу чергу в соціальній сфері, де страхові ризики мають масовий характер, а страхові фонди формуються достатньо великою кількістю страхувальників;
- на ринку страхування і перестраховання повинно бути чесне конкурентне середовище;
- держава повинна всебічно розширяти міжнародне співробітництво в області обміну інформацією про діяльність страхових компаній [33, с.78].

Підсумовуючи все вищевикладене можна зробити висновок, що в Україні продовжується поступовий процес становлення страхового ринку. У цих умовах підвищуються вимоги до фінансової надійності страхової компанії.

3.3. Підходи до удосконалення методики аналізу платоспроможності страхової компанії «ARX»

Однією з найважливіших економічних характеристик страхової компанії є її платоспроможність. Платоспроможність страховика – це його здатність своєчасно та в повному обсязі виконати свої фінансові зобов'язання, передусім страхові, за рахунок наявності достатньої суми ліквідних активів і засобів платежу. В Україні забезпечення платоспроможності страховика регулюється на законодавчому рівні та передбачає виділення трьох структурних блоків показників, що підлягають вивченню у межах контролю за діяльністю страхових компаній з метою

гарантування їхньої платоспроможності згідно з методикою Європейського Союзу, яка носить назву Solvency II.

Країни, що є членами Європейського Союзу, мають уніфіковані норми, включаючи фінансово-правові, які контролюють взаємовідносини у галузі страхування, а також функції державного регулювання цієї сфери. У сучасному європейському страховому законодавстві використовуються три покоління Директив ЄС, що стосуються регулювання страхової діяльності. Ці директиви охоплюють контроль за платоспроможністю страхових компаній, захист прав споживачів страхових послуг, регулювання діяльності страхових посередників та інші аспекти.

Згідно з «Solvency II» вимоги до норми платоспроможності європейських страхових компаній були доповнені та поліпшені в результаті реалізації проекту «Solvency I Directives» (Директива 2002/13 / ЄС Європейського Парламенту та Ради від 5 березня 2002 року вносить зміни в директиву Ради 73/239 / ЄЕС щодо вимог до запасу платоспроможності для нежиттєвих страхових організацій; Директива 2002/83 / ЄС Європейського парламенту та Ради від 5 листопада 2002 року – щодо страхування життя)) у 2002 р. Цілями «Solvency I» були ревізія й актуалізація вимог до норми платоспроможності страхових компаній. Сьогодні у ЄС розробляється і поступово впроваджується проект «Solvency II», призначений вирішити набагато більш широке коло проблем[11, с. 861].

«Solvency» – це фундаментальна і всеохоплююча ревізія чинних Директив у галузі страхування. Головна мета цього проекту – підвищення захищеності власників полісів у ЄС. Під час його реалізації враховуються поточні здобутки в галузі страхування, керування ризиками, фінансового менеджменту, міжнародної фінансової звітності тощо [11, с. 861].

Однією з основних цілей проекту є розробка і впровадження заснованої на оцінці інвестиційного ризику системи вимог до власних засобів суб'єктів страхового ринку. Результати оцінки ризиків будуть лежати в основі вимог до розміру капіталу. Іншим важливим пунктом є поліпшення нагляду за страховими компаніями шляхом гармонізації методів та інструментів контролю.

В світі виділяють такі основні системи контролю за діяльністю страхових компаній:

1) Англійська система – контроль за фінансовою стійкістю перестраховика забезпечується за тими ж показниками, що й у компанії прямого страхування;

2) Німецька система – контроль за фінансовою стійкістю перестраховика не здійснюється, а нагляд зосереджений на забезпеченні платоспроможності прямого страховика. Водночас відбувається контроль за умовами перестраховування: за потреби страховий нагляд має право вимагати зміни страховика;

3) Французька система – фінансовий контроль зосереджений винятково на забезпеченні платоспроможності страховика прямого страхування.

Україна, подібно до більшості країн з розвинутою ринковою економікою, встановила систему державного нагляду за страховою діяльністю. Ця система призначена для забезпечення контролю за платоспроможністю страховиків, достовірністю їх фінансової звітності та дотриманням ними страхового законодавства. Проте, державне регулювання допуску страхових компаній на ринок є менш розвиненим, особливо на етапах фінансової нестійкості, неспроможності та банкрутства[12, с.152].

У міжнародній страховій практиці для визначення платоспроможності страховика застосовується показник рівня забезпеченості власними коштами (Capital Adequacy Ratio, CAR). Цей показник, який також може називатися загальним кошторисним відношенням (CAR), обчислюється за такою формулою[12, с.152]:

$$CAR\% = ((\text{Фактичний запас платоспроможності} - \text{Нормативний запас платоспроможності}) / \text{Нормативний запас платоспроможності}) * 100\% \quad (3.1)$$

Використання цього показника фінансовими менеджерами страхових компаній є обґрунтованим, оскільки воно впливає з застосування на практиці широко визнаних експертних якісних оцінок достатності покриття зобов'язань страховика власними коштами. Використаємо інтегральний показник оцінювання платоспроможності страховиків, в США застосуємо їх для оцінки платоспроможності ПрАТ «СК ARX» (табл.3.1).

Таблиця 3.1

Оцінка платоспроможності ПрАТ «СК ARX» за 2021-2023 рр.

Показник	Роки			Абсолютне відхилення (+/-)		
	2021	2022	2023	2022-2021	2023-2022	2023-2021
CAR %	84	223	237	139	14	153

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності ПрАТ «СК ARX»[1]

Наведемо параметри оцінювання платоспроможності в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2

**Рекомендовані параметри інтегрального якісного оцінювання
платоспроможності страховика [12, с.152]**

Значення CAR, %	Оцінка покриття
<0%	Недостатнє
Від 0 до 25%	Нормальне
Від 26 до 50%	Добре
Від 52 до 75%	Надійне
>76%	Зразкове

Отже, за даними з таблиці 3.2 можна зробити висновок, що платоспроможність ПрАТ «СК ARX» знаходиться на високому рівні.

Один із корисних досвідів, які можна взяти з міжнародних прикладів, полягає у визначенні розміру мінімального гарантійного фонду в страховій галузі за європейськими стандартами. Згідно з цими стандартами, такий фонд повинен складати 1/3 від нормативного запасу платоспроможності, проте не менше ніж 2 мільйони євро. Важливо зауважити, що фактичний запас платоспроможності страховика повинен перевищувати розрахунковий нормативний рівень, а також суму мінімального гарантійного фонду. На прикладі проведемо аналіз платоспроможності ПрАТ «СК ARX» (табл.3.3).

Таблиця 3.3

Європейський підхід для оцінки платоспроможності ПрАТ «СК ARX»

Показники	Роки			Абсолютне відхилення		
	2021	2022	2023	2022-2021	2023-2022	2023-2021
НЗП, тис грн	598213,17	488970,27	603468,18	-109242,9	114497,91	5255,01
Гарантійний фонд (ГФ), тис. Грн	199404,39	162990,09	201156,06	-36414,3	38165,97	1751,67
Сума НЗП і ГФ	797617,56	651960,36	804624,28	-145657,2	152663,92	7006,72
ФЗП, тис грн	1101580	1577564	2030678	475984	453114	929098
Перевищення ФЗП над сумою НЗП і ГФ	303962	925604	1226054	621642	300450	922092

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності ПрАТ «СК ARX»[1]

За європейським підходом вимоги до платоспроможності є більш суворими. Виходячи з таблиці 3.4 бачимо, що фактичний запас платоспроможності страховика не перевищує розрахунковий нормативний та суму мінімального гарантійного фонду 2021-2023 роках спостерігаємо позитивні значення цього показника, що означає, що ПрАТ «СК ARX» виконує європейські вимоги, і за європейськими стандартами страхову компанію можна вважати повністю платоспроможною.

ВИСНОВКИ

За результатами кваліфікаційної роботи можна зробити такі висновки:

1. Визначено економічну сутність платоспроможності.

Платоспроможність – це здатність компанії виконувати будь-які зобов'язання, що виникають у процесі здійснення страхової, інвестиційної та фінансової діяльності, за рахунок ліквідних активів у достатньому обсязі.

2. Визначено умови забезпечення платоспроможності страхової компанії. Забезпечення платоспроможності страхової компанії є комплексним процесом, який залежить від багатьох факторів, включаючи економічні, неекономічні, внутрішні та зовнішні чинники. Систематизація цих чинників допомагає краще розуміти умови забезпечення фінансової стабільності страховика та своєчасно регулювати його діяльність. Врахування як керованих, так і некерованих факторів дозволяє розробляти ефективні стратегії для підтримки платоспроможності, що є критично важливим для стабільного розвитку страхової системи та економіки загалом.

3. Розглянуто показники та методи оцінки платоспроможності. Умови забезпечення платоспроможності страховиків в Україні визначаються вимогами до капіталу платоспроможності та мінімального капіталу. Страховики повинні постійно підтримувати належний рівень регулятивного капіталу, дотримуватися вимог до капіталу платоспроможності та мінімального капіталу, здійснювати оцінку платоспроможності за базовим або спрощеним підходами. Регулярні розрахунки допомагають покрити неочікувані збитки від ризиків протягом наступних 12 місяців з певним рівнем довіри, встановленим нормативно-правовими актами Регулятора.

4. Надано загально-економічну характеристику ПрАТ «СК ARX».

ПрАТ «СК ARX» – страхова компанія, що успішно функціонує на страховому ринку України 11 років в ризиковому сегменті. Компанія реалізує страхові послуги для фізичних та юридичних осіб, а також іноземних,

використовуючи про цьому вже існуючі та впровадження нових страхових продуктів відповідно до чинного законодавства України. Представляє великий 49 діапазон продуктів і послуг за напрямками майнового, особистого страхування та страхування відповідальності.

Основні види страхових продуктів, які надає компанія: автоцивілка та зелена картка «Автоконсьерж», КАСКО, туристичне страхування, медичне страхування, страхування майна та інвестиційне страхування. Але для компанії основним напрямком діяльності є автострахування, зокрема, КАСКО.

Аналіз фінансових показників ПрАТ «СК ARX» за 2021-2023 роки показав значне зростання чистих зароблених страхових премій та валового прибутку, що свідчить про позитивний фінансовий розвиток компанії. Зменшення премій, переданих у перестраховання, і частки перестраховиків у резерві незароблених премій вказує на зміну стратегії компанії щодо перестраховання. Зростання чистих понесених збитків та адміністративних витрат також було відзначено, хоча темпи їх зростання варіювалися. Витрати на збут значно зросли, що може свідчити про активізацію маркетингових зусиль.

Позитивний фінансовий результат до оподаткування і чистий фінансовий результат демонструють стабільність та ефективність діяльності компанії, що підкріплюється значними доходами від інших фінансових джерел та участі в капіталі. Загалом, показники свідчать про стабільне зростання та ефективне управління ризиками компанії.

Аналіз даних за 2021-2023 роки показав позитивну тенденцію щодо зростання страхових премій, зокрема у 2023 році збільшення становило 417 053 тис. грн (14,21%). Обсяг страхових виплат також зріс на 36,61%. Відношення страхових виплат до страхових премій залишалось в оптимальних межах (40-80%), що свідчить про доступні тарифи на послуги та добросовісне виконання страхових зобов'язань компанією. Загалом, такі показники вказують на ефективність відбору страхових ризиків та стабільність компанії на ринку.

Компанія виявляла позитивні тенденції в рентабельності протягом періоду 2021-2023 років, однак у 2023 році спостерігається деяке зниження в

рентабельності по двох показниках порівняно з попереднім роком. Найбільше збільшення відбулося у рентабельності власного капіталу (ROE).

Аналіз фінансової стійкості ПрАТ «СК ARX» за 2021-2023 роки показав позитивні зміни в основних показниках. Коефіцієнт автономії зріс на 0,18, що свідчить про зменшення залежності від зовнішнього фінансування. Коефіцієнт фінансової залежності зменшився на 1,17, проте компанія все ще значно залежить від зовнішніх зобов'язань. Коефіцієнт фінансової стійкості покращився, що вказує на перспективний розвиток та низький ризик банкрутства. Коефіцієнт фінансового ризику зменшився на 1,17, відповідаючи нормативам. Коефіцієнт фінансової стабільності коливався, але все ще показує недостатність власних коштів для покриття заборгованості. Коефіцієнт маневреності власного капіталу знизився, але залишився в межах нормативу, що свідчить про достатню гнучкість у фінансуванні поточної діяльності.

Аналіз ліквідності ПрАТ «СК ARX» за 2021-2023 роки показав позитивні зміни у фінансовому стані компанії. Коефіцієнт абсолютної ліквідності зріс з 0,63 у 2021 році до 0,86 у 2023 році, що свідчить про збільшення грошових ресурсів або зменшення поточних зобов'язань. Коефіцієнт поточної ліквідності також значно збільшився з 3,58 у 2021 році до 12,08 у 2023 році, вказуючи на покращену здатність компанії виплачувати поточні зобов'язання. Подібно, коефіцієнт швидкої ліквідності зріс з 3,58 у 2021 році до 12,08 у 2023 році, демонструючи підвищену здатність швидко мобілізувати активи для негайних виплат. Коефіцієнт критичної ліквідності зріс з 0,73 у 2021 році до 1,22 у 2023 році, що вказує на покращення можливості покриття найбільш термінових зобов'язань.

Загалом, компанія показала позитивну динаміку у всіх показниках ліквідності, що свідчить про стабільність і покращення фінансової стійкості.

5. Оцінено платоспроможність ПрАТ «СК ARX». Аналіз динаміки та структури капіталу ПрАТ «СК ARX» за 2021-2023 роки свідчить про значне покращення фінансового стану компанії. Власний капітал зріс на 56,10 у 2023 році порівняно з 2021 роком, що було зумовлено збільшенням обсягу нерозподіленого прибутку. Інші довгострокові зобов'язання зменшувалися

протягом цього періоду, що вказує на погашення частини довгострокових зобов'язань. Довгострокові забезпечення значно коливались, але показали різке збільшення у 2023 році. Страхові резерви зросли на 20,06 порівняно з 2021 роком.

Поточні зобов'язання та забезпечення також зросли на 2,50 у 2023 році, що було частково зумовлено збільшенням поточної кредиторської заборгованості за розрахунками з бюджетом. Водночас, поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці значно знизилася у 2023 році. Інші поточні зобов'язання зменшувалися протягом трьох років.

Загалом, компанія демонструє позитивну динаміку покращення фінансової стійкості, ефективного управління зобов'язаннями та збільшення власного капіталу, що вказує на стабільний розвиток і підвищення фінансової надійності.

ПрАТ «СК ARX» має значне перевищення фактичного запасу платоспроможності над нормативним протягом трьох досліджуваних років, що свідчить про її платоспроможність. Страхова компанія виконує встановлені державою вимоги до платоспроможності.

6. Проаналізували імовірність розвитку кризових явищ ПрАТ «СК ARX». За всіма моделями ПрАТ «СК ARX» є фінансово стійкою і не знаходиться в зоні банкрутства.

7. Досліджено зарубіжну практику забезпечення платоспроможності ПрАТ «СК ARX». Згідно з національними законодавствами країн ЄС, страхові організації перед початком своєї діяльності повинні мати у своєму розпорядженні сплачений статутний капітал, а в деяких країнах також фонд на організаційні витрати. Під час діяльності ці організації мають формувати звичайні резерви разом з технічними резервами. Зазначені фонди виступають фінансовими гарантіями платоспроможності та надійності страховика. Основні принципи контролю за платоспроможністю страхових організацій були встановлені у Першій Директиві ЄС 73/239/ЄЕС від 24 липня 1973 року.

8. Проаналізували напрями підвищення платоспроможності ПрАТ «СК ARX». Забезпечення фінансової стійкості та платоспроможності страховиків є критичними для ефективного функціонування страхового ринку. Основні

показники ефективності страхової компанії включають фінансову стійкість та рентабельність страхових операцій. Висока рентабельність може свідчити про завищені тарифи, що знижує попит, тоді як низька рентабельність може призвести до нездатності покрити витрати. Оптимізація страхових портфелів та використання перестраховування допомагають розподілити ризики та забезпечити фінансову стабільність. Важливо правильно визначати вартість страхових послуг та брати участь у інвестиційній діяльності для зниження цін. Страховий маркетинг також підвищує потенціал компанії. Дотримання міжнародних стандартів, таких як регулювання, ліцензування та забезпечення чесної конкуренції, є важливими для розвитку страхового ринку в Україні.

9. Обґрунтовано методи до удосконалення методики аналізу платоспроможності ПрАТ «СК ARX». У міжнародній страховій практиці для визначення платоспроможності страховика застосовується показник рівня забезпеченості власними коштами (Capital Adequacy Ratio, CAR). Цей показник, який також може називатися загальним кошторисним відношенням (CAR), обчислюється за такою формулою. Отже, за цим методом ПрАТ «СК ARX» знаходиться на високому рівні. За європейським підходом вимоги до платоспроможності є більш суворими. Фактичний запас платоспроможності страховика не перевищує розрахунковий нормативний та суму мінімального гарантійного фонду, у 2021-2023 роках спостерігаємо позитивні значення цього показника, що означає, що ПрАТ «СК ARX» виконує європейські вимоги, і за європейськими стандартами страхову компанію можна вважати повністю платоспроможною.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Публічна та фінансова інформація ПрАТ «СК «ARX».URL:<https://arx.com.ua/publiczna-ta-finansova-informatsiya> (дата зверення 30.04.2024).
2. ГоворушкоТ.А., Шеремет О.О.,Багацька К. В. Фінансовий аналіз: підручник.К. Видавничий дім «АртЕк», 2014. 320 с.
3. Гаманкова О. О. Фінанси страхових організацій : навчальний посібник: КНЕУ, 2007. – 328 с.
4. Бойко А. О. Теоретичні основи та практичний досвід забезпечення фінансової стійкості страхової компанії. *Збірник наукових праць. Луцький національний технічний університету*, 2010. Випуск 7 (25).36 – 50 с.
5. Самойловський А. Л. Надійність страхових операцій: програмна реалізація збалансованості активів і зобов'язань страхової компанії. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2006. Випуск 12 (67). С. 31 – 35
6. Котлобовский И. Б. Фінанси. *Ризиковий підхід до оцінки платоспроможності страхової компанії*. 2007. Випуск 6. С. 39 – 43– 50 с.
7. Реверчук С. К. Особливості правового регулювання страхового бізнесу в Україні та країнах ЄС. *Науковий вісник НЛТУ України*.2009.Випуск 19. С. 216 – 222 с.
8. Жабинець О. Й. Глобалізація світового страхового простору. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2008.Випуск 18 (10). С. 187 – 194 с.
9. Лондар С. Л., Шірінян Л.В.Європейський досвід фінансового регулювання страхового ринку. *Наукові праці НДФІ*. 2011. Випуск 1 (54). С. 89 – 102.
10. Богомаз Н. Проблеми та перспективи розвитку єдиного страхового ринку країн ЄС. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*.2008. Випуск 106. С. 13 – 18.

11. Базилевич В.Д. Страховий ринок України. Підручник. КНЕУ, 2008.С. 216.
12. Бігдаш В. Д. Страхування: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. МАУП, 2007. 448 с.
13. Мошенський С.З. Економічний аналіз: підр. для студ. екон. спец. ВНЗ. Житомир: ПП «Рута», 2007. 704 с.
14. Юрій С. І., Федосов В. М. Фінанси: підручник. Київ: Знання. 2008. 611 с.
15. Богацький Н.М. Методичні підходи до оцінки платоспроможності сучасних підприємств. *Економічний простір*.2010. Випуск № 41.С. 212 –222.
16. Вовчак О. Д. Страхова справа: підручник. Київ: Знання. 2011. 391 с.
17. Іванюк І. С. Теоретичні підходи до визначення категорії «фінансова стійкість страхової компанії». *Фінанси України*. 2010.Випуск № 11. С. 9 – 11.
18. Грабовецький Б. Є. Економічний аналіз: навч. посіб.Київ: Центр навчальної літератури. 2009. 256 с.
19. Про внесення змін до Закону України «Про страхування» Закон України від 19.04.2024. № 3441 –IX.URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20> (дата звернення: 03.06.2024).
20. Селівьорстов О. Оцінка фінансового стану страховиків. *Український науково – практичний журнал «Страхова справа»*. 2003. Випуск № 4. С.80 – 88.
21. Давид Р. Початок політичної економії та податкового оподаткування. підручник. 2016. 1040 с.
22. Ачкасова С. А. Визначення сутності та факторів впливу на платоспроможність страхової компанії. *Фінансовий простір*. Випуск № 2 (26). 2017. С. 711.
23. Юхименко В. М. Забезпечення платоспроможності страхових компаній України: дис. канд. екон. наук : спец. 08.00.08 «Гроші, фінанси і кредит». Київ, 2018. 225 с.
24. Селівьорстов О. Оцінка фінансового стану страховиків.*Український науково – практичний журнал «Страхова справа»*. 2003. Випуск № 4. С.80 – 88.

25. Павловська О.В. Фінансова стійкість страхової компанії та критерії її забезпечення *«Ефективна економіка»*. 2016. Випуск №6. С. 74 – 86.
26. Єрмошенко А. М. Методичний підхід до аналізу стресостійкості страхових компаній . *Актуальні проблеми економіки*. 2016. Випуск №7. С. 369 – 377.
27. Кравченко В. О. Розвиток методів аналізу платоспроможності страховика як складової безпеки страхової компанії. *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. 2013. Випуск №1. С. 85 – 89.
28. Кулина Г. М. Теоретико-методичні засади оцінювання платоспроможності страхових компаній. *Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського*. 2015. Випуск №5. С. 885 – 889.
29. Сова О. Ю. Проблематика забезпечення фінансової стійкості страхових компаній. *Матеріали III міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні економічні дослідження»* м. Краматорськ. 12 лютого 2017 року.
30. Ткаченко Н. В. Сучасний стан оцінки платоспроможності страхових компаній [Електронний ресурс]. URL: <http://fkd.org.ua/article/viewFile/29635/26521>.
31. Бабенко, В. Канали розподілу страхових послуг у промислово розвинутих країнах. 2007. Випуск №7. С.82 – 87.
32. Бланд, Д. Страхування: принципи і практика. *Фінанси та статистика*. 2008. 416с.
33. Соболев Р.Г., Сергеева Л.М. Удосконалення державного регулювання ринку страхування в Україні . *Теорія та практика державного управління*. 2009. Випуск № 3. С.74 – 85.

ДОДАТКИ

Додаток А

Показники рентабельності ПрАТ «СК АРХ» за 2021-2023 рр.

Показники	Роки			Алгоритм розрахунку	Розрахунок
	2021	2022	2023		
Рентабельність активів (ROA)	5,85	12,62	9,94	Чистий прибуток/Середньорічна вартість активів (2350/((1300 ф.1.гр3 + 1300 ф.1 гр.4)*0,5))*100	2021: (197 436/((3 057 783 + 3 698 433)*0,5))*100 = 5,85 2022: (537 377/((3 698 433 + 4 818 633)*0,5))*100 = 12,62 2023: (408 311/((3 779 307 + 4 435 232)*0,5))*100 = 9,94
Рентабельність власного капіталу (ROE), %	18,70	37,76	20,66	Чистий прибуток/Середньорічний розмір капіталу (2350/((1495 ф.1 гр.3 + 1495 ф.1 гр.4)*0,5))*100	2021: 197 436/((957 336 + 1 154 772)*0,5))*100 = 18,70 2022: (537 377/((1 154 772 + 1 692 149) *0,5))*100 = 37,76 2023: (408 311/((1 772 189 + 2 180 500)*0,5))*100 = 20,66
Рентабельність продажів (страхової діяльності, ROS)	6,84	18,31	12,18	2350 ф.2 гр.3 /2010ф.2 гр.3 * 100	2021: 197 436 / 2 886 159 * 100 = 6,84 2022: 537 377 / 2 935 548*100 = 18,31 2023: 408 311 / 3 352 601 * 100 = 12,18

**Динаміка показників фінансової стійкості ПрАТ «СКАРХ» за
2021- 2023 рр.**

Показники	2021	2022	2023	Алгоритм розрахунку	Розрахунок
Коефіцієнт автономії	0,31	0,35	0,49	Власний капітал(1495ф.1)/ Валюта балансу(1900 ф.1)	2021: 1 154 772 / 3 698 433 = 0,31 2022: 1692149 / 4818633 = 0,35 2023: 2180500 / 4435232 = 0,49
Коефіцієнт фінансової залежності	3,20	2,85	2,03	Валюта балансу(1900 ф.1)/ Власний капітал(1495 ф.1)	2021: 3 698 433 / 1 154 772 = 3,20 2022: 4818633 / 1692149 = 2,85 2023: 4435232 / 2180500 = 2,03
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,86	0,86	0,95	Власний капітал + Довгострокові зобов'язання (1495+1595 ф.1)/ Валюта балансу(1900 ф.1)	2021: (1 154 772 + 2 023 865) / 3 698 433 = 0,86 2022: (1692149 + 2479541) / 4818633 = 0,86 2023: (2180500 + 2027117) / 4435232 = 0,95
Коефіцієнт фінансового ризику	2,20	1,85	1,03	Залучені кошти (1595+1695+1700 ф.1)/ Власний капітал(1495ф.1)	2021: (2 023 865 + 519 796)/ 1 154 722 = 2,20 2022: (2479541 + 646943) / 1692149 = 1,85 2023: (2027177 + 227615) / 2180500 =
Коефіцієнт фінансової стабільності	0,45	0,54	0,97	Власний капітал(1495ф.1)/ Позиковий капітал (1595+1695+1700 ф.1)	2021: 1 154 722 / (2 023 865 + 519 796) = 0,45 2022: 1692149 / (2479541 + 646943) = 0,54 2023: 2180500 / (2027177 + 227615) = 0,97
Коефіцієнт маневреності капіталу	-0,59	0,34	0,23	Власні обігові кошти (1495- 1095 ф.1)/ Власний капітал(1495ф.1)	2021: (1 154 722- 1 839 600) / 1 154 722 = -0,59 2022: (1692149 - 1122091) / 1692149 = 0,34 2023: (2180500 - 1684644) / 2180500 = 0,23

Аналіз показників ліквідності ПрАТ «СК ARX» за 2021-2023 рр.

№	Показник	Роки			Алгоритм розрахунку	Розрахунок
		2021	2022	2023		
1	Коефіцієнт абсолютної ліквідності (грошової платоспроможності)	0,63	1,40	0,86	Грошові кошти / Поточні зобов'язання (1165 ф.1 / 1695ф.1)	2021: 328445 / 519796 = 0,63 2022: 908732 / 646943 = 1,40 2023: 196329 / 227615 = 0,86
2	Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття, розрахункової платоспроможності)	3,58	5,71	12,08	Оборотні активи Поточні зобов'язання (1195 ф.1 /1695 ф.1)	2021: 1858833 / 519796 = 3,58 2022: 3696542 / 646943 = 5,71 2023: 2750588 / 227615 = 12,08
3	Коефіцієнт швидкої ліквідності	3,57	5,71	12,08	Оборотні активи – Запаси / Поточні зобов'язання (1195-1100)/1695 ф.1	2021: (1858833 - 751) / 519796 = 3,57 2022: (3696542 - 750) / 646943 = 5,71 2023: (2750588 - 908) / 227615 = 12,08
4	Коефіцієнт критичної ліквідності	0,73	1,18	1,22	Оборотні активи/ Позиковий капітал 1195ф.1 / (1595+1695)	2021: 1858833 / 2543661 = 0,737 2022: 3696542 / 3126484 = 1,18 2023: 2750588 / 2254732 = 1,22

Розрахунок платоспроможності ПрАТ «СК ARX» 2021-2023 рр.

Показники	Роки			Алгоритм розрахунку	Розрахунок
	2021	2022	2023		
Фактичний запас платоспроможності	1101580	1 577 564	2 030 678	Загальна сума активів - Сума нематеріальних активів - Загальна сума зобов'язань (1300 ф.1 гр 4 - 1000 ф.1 гр 4 - (1595+1695) ф.1 гр 4	2021: 3698433 - 53192- (2023865+519796) = 1 101 580 2022: 4818633 - 114585 - (2479541 + 646943) = 1 577 564 2023: 4435232 - 149822 - (2027117 + 227615) = 2 030 678
Нормативний запас платоспроможності					
НЗП1	598 213,17	488 970,27	603 468,18	(СП-0,5* Спер)*0,18 (2011 ф.2гр. 3 - 0,5 - 2012 ф.2 гр 3) * 0,18	2021: (3405304- 0,5 * 163795) * 0,18 = 598 213,17 2022: (2763900- 0,5 * 94797) * 0,18 = 488 970,27 2023: (3352601 - 0,5 * 0) * 0,18 = 603 468,09
НЗП2	329 229,29	266 367,14	359 497,32	(Вп - 0,5 * Впер) * 0,26 (2070 ф.2 гр 3 - 0,5 * 2014 ф.2 гр 3) * 0,26	2021: (1268521 - 0,5 * 4509) * 0,26 = 329 229,29 2022: (1012162 0,5 * (-24654) * 0,26 = 266 367,14 2023: (1382682 - 0,5 * 0)*0,26 = 359 497,32
Коефіцієнт запасу платоспроможності	0,43	0,50	0,90	ФЗП / Загальна сума зобов'язань	2021: 1101580 / 2543661 = 0,43 2022: 1577564 / 3126484 = 0,50 2023: 2030678 / 2254732 = 0,90

Ймовірність банкрутства ПрАТ «СК ARX» за моделлю Альтмана

Фактор	Алгоритм розрахунку	Розрахунок	Роки		
			2021	2022	2023
X1	Робочий капітал/ Активи (1195 ф.1 / 1300 ф.1)	2021: 1858833 / 3698433 = 0,502 2022: 3696542 / 4818633 = 0,767 2023: 2750588 / 4435232 = 0,620	0,502	0,767	0,620
X2	Чистий прибуток / Активи (2350 ф.2 / 1300 ф.1)	2021: 197436 / 3698433 = 0,053 2022: 537377 / 4818633 = 0,111 2023: 408311 / 4435232 = 0,092	0,053	0,111	0,092
X3	Фінансовий результат / Активи (2290 ф.2 / 1300 ф.1)	2021: 328461 / 3698433 = 0,089 2022: 750012 / 4818633 = 0,156 2023: 547259 / 4435232 = 0,123	0,089	0,156	0,123
X4	Власний капітал/ Позиковий капітал ф. 1, р. 1495 / (ф. 1, р. 1595 + р. 1695)	2021: 1154772 / 2543661 = 0,454 2022: 1692149 / 3126514 = 0,541 2023: 2180500 / 2254732 = 0,967	0,454	0,541	0,967
X5	Чисті премії / Активи (ф. 2, р. 2010 / ф. 1, р. 1300)	2021: 2886159 / 3698433 = 0,780 2022: 2935548 / 4818633 = 0,610 2023: 3352601 / 4435232 =	0,780	0,610	0,756
Z=1,2x1+1,4x2+3,3x3+0,6x4+1,0x5			2,227	2,525	2,614

Ймовірність банкрутства «СК «ARX» за моделлю Бівера

Алгоритм розрахунку	Розрахунок	Роки		
		2021	2022	2023
Кб = (Чистий прибуток (Ф.2 р.2350) + Амортизація (Ф.2 р.2515) / (Розділ 3 пасиву (Ф.1 р.1595) + Розділ 4 пасиву (Ф.1 р.1695))	2021: (197436 + 44769) / (2023865 + 519796) = 0,095 2022: (537377 + 43796) / (2479541 + 646943) = 0,186 2023: (408311 + 39150) / (2027117 + 227615) = 0,198	0,095	0,186	0,198
Kcash-Flow = (Cash-Flow (Ф.2 р.2350 - Ф.2.р. 2515)) / (Ф.1 р.1595 + Ф.1 р.1695 - Ф.1 р. 1165)	2021: (197436 - 44769) / (2023865 + 519796 - 328445) = 0,069 2022: (537377 - 43796) / (2479541 + 646943 - 908732) = 0,222 2023: (408311 - 39105) / (2027177 + 227615 - 196329) = 0,179	0,069	0,222	0,179

Ймовірність банкрутства «СК «ARX» за моделлю Спрінгейта

Фактор	Алгоритм розрахунку	Розрахунок	Роки		
			2021	2022	2023
A	Робочий капітал/ Активи (1195 ф.1 / 1300 ф.1)	2021: 1858833 / 3698433 = 0,502 2022: 3696542 / 4818633 = 0,767 2023: 2750588 / 4435232 = 0,620	0,502	0,767	0,620
B	Прибуток до сплати податків та процентів/Активи (2290 ф.2 / 1300 ф.1)	2021: 328461 / 3698433 = 0,053 2022: 750012 / 4818633 = 0,156 2023: 547259 / 4435232 = 0,123	0,089	0,156	0,123
C	Прибуток до сплати податків/Короткострокова заборгованість (2290 ф.2 / 1695 ф.1)	2021: 328461 / 519 796 = 0,632 2022: 750012 / 646943 = 1,159 2023: 547 259 / 227 615 = 2,404	0,632	1,159	2,404
D	Обсяг продажу/Активи (ф. 2, р. 2010 / ф. 1, р. 1300)	2021: 2886159 / 3698433 = 0,780 2022: 2935548 / 4818633 = 0,610 2023: 3352601 / 4435232 = 0,756	0,780	0,610	0,756
Z= 1,03A+ 3,07B + 0,66C + 0,4D			1,409	2,277	2,905

Ймовірність банкрутства «СК «ARX» за моделлю Лісу

Фактор	Алгоритм розрахунку	Розрахунок	Роки		
			2021	2022	2023
X1	Оборотний капітал/ Активи (1195 ф.1 / 1300 ф.1)	2021: 1858833 / 3698433 = 0,502 2022: 3696542 / 4818633 = 0,767 2023: 2750588 / 4435232 = 0,620	0,502	0,767	0,620
X2	Прибуток до оподаткування / Активи (2290 ф.2 / 1300 ф.1)	2021: 328461 / 3698433 = 0,089 2022: 750012 / 4818633 = 0,156 2023: 547259 / 4435232 = 0,123	0,089	0,156	0,123
X3	Чистий прибуток / Активи (2350 ф.2 / 1300 ф.1)	2021: 197436 / 3698433 = 0,053 2022: 537377 / 4818633 = 0,111 2023: 408311 / 4435232 = 0,092	0,053	0,111	0,092
X4	Власний капітал/ Позиковий капітал ф. 1, р. 1495 / (ф. 1, р. 1595 + р. 1695)	2021: 1154772 / 2543661 = 0,454 2022: 1692149 / 3126514 = 0,541 2023: 2180500 / 2254732 = 0,967	0,454	0,541	0,967
$Z = 0,063X1 + 0,092X2 + 0,057X3 + 0,001X4$			0,044	0,069	0,056

Ймовірність банкрутства «СК «ARX» за моделлю Терещенка

Фактор	Алгоритм розрахунку	Розрахунок	Роки		
			2021	2022	2023
X1	Cash flow / Зобов'язання (Cash-Flow (Ф.2 р.2350 – Ф.2.р.2515)) / (Ф.1 р.1595 + Ф.1 р.1695)	2021: (197436 – 44 769) / (2543661) = 2022: (537377 – 43796) / (3126484) = 0,158 2023: (408311 – 39105) / (2254732) =	0,060	0,158	0,164
X2	Валюта балансу / Зобов'язання (1300 ф.1 / (ф.1 к. 1595 + 1695)	2021: 3698433 / 2543661 = 1,45 2022: 4818633 / 3126484 = 1,54 2023: 4435232 / 2254732 = 1,96	1,45	1,54	1,96
X3	Прибуток / Валюта балансу (2350 ф.2 / 1300 ф.1)	2021: 197436 / 3698433 = 0,053 2022: 537377 / 4818633 = 0,111 2023: 408311 / 4435232 = 0,092	0,053	0,111	0,092
X4	Прибуток / Чисті премії (2350 ф.2 / 2010 ф.2)	2021: 197436 / 2886159 = 0,068 2022: 537377 / 2935548 = 0,183 2023: 408311 / 3352601 = 0,121	0,068	0,183	0,121
X5	Виробничі запаси / Чисті премії (1101 ф.1 / 2010 ф.2)	2021: 751 / 2886159 = 0,0002 2022: 750 / 2935548 = 0,0002 2023: 908 / 3352601 = 0,0002	0,0002 6	0,0002 5	0,0002 7
X6	Чисті премії / Валюта балансу (2010 ф.2 / 1300 ф.1)	2021: 2886159 / 3698433 = 0,780 2022: 2935548 / 4818633 = 0,610 2023: 3352601 / 4435232 = 0,756	0,780	0,610	0,756
$Z=1,5X1+0,08X2+10X3+5X4+0,3X5+0,1X6$			1,154	2,446	2,003

Оцінка платоспроможності ПрАТ «СК ARX» за 2021-2023 рр.

Показник	Алгоритм розрахунку	Розрахунок	Роки		
			2021	2022	2023
CAR %	((Фактичний запас платоспроможності – Нормативний запас платоспроможності) / Нормативний запас платоспроможності) * 100%	2021: ((1101580-598213,17) / 598 213,17)*100% = 84 2022: (1577564 – 488970,27) / 488 970,27) * 100% = 223 2023: (2030678 – 603468,18) / 603 468,18) * 100% = 237	84	223	237

Європейський підхід для оцінки платоспроможності ПрАТ «СК ARX»

Показники	Роки			Алгоритм розрахунку	Розрахунок
	2021	2022	2023		
НЗП, тис грн	598213,17	488970,27	603 468,18	СП-0,5* Сппер)*0,18 (2011 ф.2 гр. 3 – 0,5 - 2012 ф.2 гр 3) * 0,18	2021: (3405304 – 0,5 * 163795) * 0,18 = 598 213,17 2022: (2763900 – 0,5 * 94797) * 0,18 = 488 970,27 2023: (3352601 – 0,5 * 0) * 0,18 = 603 468,09
Гарантійний фонд (ГФ), тис. Грн	199404,39	162990,09	201 156,06	НЗП / 3	2021: 598213,17 / 3 = 199404,39 2022: 488970,27 / 3 = 162990,09 2023: 603468,18 / 3 = 201156,06
Сума НЗП і ГФ					2021: 598213,17 + 199404,39 = 797617,56 2022: 488970,27 + 162990,09 = 651960,36 2023: 603468,18 + 201156,06 = 804624,28
	797617,56	651960,36	804 624,28	НЗП + ГФ	
ФЗП, тис грн	1 101 580	1 577 564	2 030 678	Загальна сума активів - Сума нематеріаль них активів - Загальна сума зобов'язань (1300 ф.1 гр 4 - 1000 ф.1 гр 4 - (1595+1695) ф.1 гр 4	2021: 3698433 - 53192 -(2023865 + 519796) = 1 101 580 2022: 4818633 - 114585 - (2479541 + 646943) = 1 577 564 2023: 4435232 - 149822 - (2027117 + 227615) = 2 030 678
Перевищення ФЗП над сумою НЗП і ГФ	303 962	925 604	1 226 054	ФЗП - Сума НЗП і ГФ	2021: 1101580 - 797617,56 = 303962 2022: 1577564 - 651960,36 = 925604 2023: 2030678 - 804624,28 = 1226054

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Страхова компанія "АРКС"	Дата (рік, місяць, день)	2023, грудень, 31	КОДИ	
Територія	Україна, м.Київ	за ЄДРРНО	10474011	УА80000000000719633	
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ		230	
Вид економічної діяльності	Інші види страхування, крім страхування життя	за КВЕД		65.12	
Середня кількість працівників	2 786				
Адреса, телефон	вулиця Іллінська, буд. 8, ПЮДІЛЬСЬКИЙ р-н, м. КИЇВ, 04070, Україна		3911121		

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на **31 грудня 2023** р.

Форма №1 Код за ДКУД **1801001**

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	114 585	149 822
первісна вартість	1001	167 221	217 723
накопичена амортизація	1002	52 636	67 901
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	64 595	82 522
первісна вартість	1011	201 513	205 905
знос	1012	136 918	123 383
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	360 325	1 214 305
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	2 220	1 939
Відстрочені податкові активи	1045	49 893	9 976
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	131 033	226 080
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	722 651	1 684 644
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	750	908
виробничі запаси	1101	750	908
незавершене виробництво	1102	-	-
готова продукція	1103	-	-
товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	17 226	8 817
з бюджетом	1135	2 531	2 409
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	2 278
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	5 341	5 784
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	69 017	104 156
Поточні фінансові інвестиції	1160	1 381 557	1 745 446
Гроші та їх еквіваленти	1165	908 742	196 329
готівка	1166	10	6
рахунки в банках	1167	908 732	196 323
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	671 492	686 739
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

інших страхових резервах	1184	671 492	686 739
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	3 056 656	2 750 588
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	3 779 307	4 435 232

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	261 975	261 975
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	118 000	118 000
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1 392 214	1 800 525
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Видучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	1 772 189	2 180 500
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	20 554	29 366
Довгострокові забезпечення	1520	15 749	41 128
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	15 749	41 128
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	1 730 752	1 956 623
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	1 730 752	1 956 623
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	1 767 055	2 027 117
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	59 076	26 807
розрахунками з бюджетом	1620	3 579	15 020
у тому числі з податку на прибуток	1621	3 189	15 020
розрахунками зі страхування	1625	89	-
розрахунками з оплати праці	1630	106	38
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	37 351	38 091
Поточні забезпечення	1660	139 038	147 521
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	824	138
Усього за розділом III	1695	240 063	227 615
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	3 779 307	4 435 232

Керівник

Головний бухгалтер

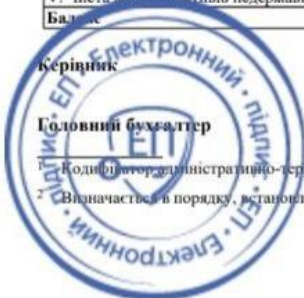
ЕП *Перетяжко Андрій Іванович*ЕП *Груба Інна Іванівна*

Перетяжко Андрій Іванович

Груба Інна Іванівна

Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

2. Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Дата (рік, місяць, число) КОДИ

2024 | 01 | 01

Підприємство **Приватне акціонерне товариство "Страхова компанія "АРКС"** за ЄДРПОУ 20474912

(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за **Рік 2023** р. **ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО**

Форма № 2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	-	-
Чисті зароблені страхові премії	2010	3 352 601	3 054 570
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-
<i>премії, передані у перестраховування</i>	2012	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(-)	(-)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	1 382 682	1 029 275
Валовий:			
прибуток	2090	1 969 919	2 025 295
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	8 917	73 070
у тому числі:	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(-)	(-)
Витрати на збут	2150	(1 182 635)	(1 071 393)
Інші операційні витрати	2180	(639 413)	(620 124)
у тому числі:	2181	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	156 788	406 848
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	373 256	232 132
Інші доходи	2240	131 432	217 250
у тому числі:	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(57 500)	(29 337)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(56 717)	(153 366)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	547 259	673 527
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(138 948)	(121 058)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	408 311	552 469
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	408 311	552 469

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	11 367	8 702
Витрати на оплату праці	2505	426 679	373 643
Відрахування на соціальні заходи	2510	65 175	64 407
Амортизація	2515	39 105	43 796
Інші операційні витрати	2520	2 585 011	2 766 561
Разом	2550	3 127 337	3 257 109

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

ЕП Перетяжко
Андрій Іванович

ЕП Груба Інна
Іванівна

Перетяжко Андрій Іванович

Груба Інна Іванівна

Додаток Р

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку І "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство Приватне акціонерне товариство "Страхова компанія "АРКС" Дата (рік, місяць, число) 2023 01 01
Територія Україна, м.Київ за ЄДРПОУ 20474912
Організаційно-правова форма господарювання Акціонерне товариство за КАТОГТГ 1
Вид економічної діяльності Інші види страхування, крім страхування життя за КОПФГ 230
Середня кількість працівників 2 760 за КВЕД 65.12
Адреса, телефон вулиця Іллінська, буд. 8, ПОДІЛЬСЬКИЙ р-н, м. КИЇВ, 04070, Україна 3911121
Одиниця виміру тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), групові показники якого наводяться в гривнях з копійками)
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

КОДИ		
2023	01	01
20474912		
UA80000000000719633		
230		
65.12		

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2022 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	53 192	114 585
первісна вартість	1001	96 609	167 221
накопичена амортизація	1002	43 417	52 636
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	68 928	64 595
первісна вартість	1011	191 029	201 513
знос	1012	122 101	136 918
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	1 033 016	360 325
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	2 875	2 220
Відстрочені податкові активи	1045	50 821	49 893
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	510 666	399 440
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	120 102	131 033
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	1 839 600	1 122 091
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	751	750
виробничі запаси	1101	751	750
незавершене виробництво	1102	-	-
готова продукція	1103	-	-
товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	515 665	512 311
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	12 265	17 226
з бюджетом	1135	2 586	2 294
у тому числі з податку на прибуток	1136	2 281	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	1 301	5 341
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	184 921	151 823
Поточні фінансові інвестиції	1160	762 751	1 381 557
Гроші та їх еквіваленти	1165	328 445	908 742
готівка	1166	7	10
рахунки в банках	1167	327 569	908 732
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	50 148	716 498
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	8 021	699 024
резервах незароблених премій	1183	42 127	17 473

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	1 858 833	3 696 542
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	3 698 433	4 818 633

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	261 975	261 975
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	118 000	139 906
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	774 797	1 290 268
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	1 154 772	1 692 149
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	27 840	20 554
Довгострокові забезпечення	1520	4 332	15 719
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	4 332	15 749
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	1 991 693	2 443 238
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	302 269	1 044 914
резерв незароблених премій	1533	1 689 424	1 398 324
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	2 023 865	2 479 541
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	27 732	59 076
розрахунками з бюджетом	1620	39 032	27 518
у тому числі з податку на прибуток	1621	38 990	27 316
розрахунками зі страхування	1625	-	168
розрахунками з оплати праці	1630	351	107
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	109 698	203 145
Поточні забезпечення	1660	342 370	356 105
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	613	824
Усього за розділом III	1695	519 796	646 943
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
V Чиста вартість активів державного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	3 698 433	4 818 633

Керівник

Перетяжко Андрій Іванович

Головний бухгалтер

Груба Інна Іванівна

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та території територіальних громад

² Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики

КОДИ		
2023	01	01
20474912		

Підприємство Приватне акціонерне товариство "Страхова компанія "АРКС" Дата (рік, місяць, число) 2023 за СДРПОУ

(найменування)
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2022 р.

Форма № 2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	-	-
<i>Чисті зароблені страхові премії</i>	2010	2 935 548	2 886 159
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	2 763 900	3 405 304
<i>премії, передані у перестрахування</i>	2012	94 797	163 795
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	(291 099)	359 859
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	(24 654)	4 509
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(-)	(-)
<i>Чисті понесені збитки за страховими виплатами</i>	2070	1 012 162	1 268 521
Валовий:			
прибуток	2090	1 923 386	1 617 638
збиток	2095	(-)	(-)
<i>Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань</i>	2105	-	-
<i>Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів</i>	2110	(51 641)	(64 908)
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	(742 645)	(67 789)
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	691 004	2 881
Інші операційні доходи	2120	91 458	12 426
<i>у тому числі:</i>	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(610 243)	(529 969)
Витрати на збут	2150	(826 012)	(803 140)
Інші операційні витрати	2180	(69 131)	(29 390)
<i>у тому числі:</i>	2181	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	457 817	202 657
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	232 130	174 804
Інші доходи	2240	217 590	31 237
<i>у тому числі:</i>	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(4 635)	(5 448)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(152 890)	(74 789)
<i>Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті</i>	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	750 012	328 461
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(212 635)	(131 025)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	537 377	197 436
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	537 377	197 436

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	8 702	9 479
Витрати на оплату праці	2505	373 643	283 699
Відрахування на соціальні заходи	2510	64 408	49 274
Амортизація	2515	43 796	44 769
Інші операційні витрати	2520	3 135 899	2 710 751
Разом	2550	3 626 448	3 097 972

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Перетяжко Андрій Іванович

Головний бухгалтер

Груба Інна Іванівна

Додаток С

Додаток I
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

рік, місяць, число) Підприємство

Організаційно-правова форма господарювання Акціонерне товариство

Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
з національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку з міжнародними стандартами фінансової звітності

Дата ( )	
Група акцій "Акціонерне товариство" за КДЮФР Вид 00	
20474912	
UA80000000000719633	
230	
45.12	
V	

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2021 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

АКТИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	38514	53192
первісна вартість	1001	76007	96609
накопичена амортизація	1002	37493	43417
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	80126	68928
первісна вартість	1011	181231	191029
знос	1012	101105	122101
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	1033016
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	3109	2875
Відстрочені податкові активи	1045	37779	50821
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквизиційні витрати	1060	377550	510666
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	66146	120102
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього зарозділом I	1095	603224	1839600
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	512	751
виробничі запаси	1101	512	751
незавершене виробництво	1102	-	-
готова продукція	1103	-	-
товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	431466	515665
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	9222	12265
з бюджетом	1135	124	2586
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	2281
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	5811	1301
Дебіторська заборгованість за розрахунками з внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	129607	184921
Поточні фінансові інвестиції	1160	1364955	762751
Гроші та їх еквіваленти	1165	470104	328445
готівка	1166	15	7
рахунки в банках	1167	469348	327569
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	42758	50148
у тому числі:			
резерв довгострокових зоб'язань	1181	-	-
резерв збитків або резерв на належних виплат	1182	5139	8021
резерв незароблених премій	1183	37619	42127

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього зарозділом II	1195	2454559	1858833
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	3057783	3698433

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	261975	261975
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	118000	118000
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	577361	774797
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього зарозділом I	1495	957336	1154772
II. Довгострокові зобов'язання забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	35938	27840
Довгострокові забезпечення	1520	278532	4332
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	90702	4332
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	1564044	1991693
у тому числі:	1531	-	-
резерв збитків та резерв належних виплат	1532	234480	302269
резерв незароблених премій	1533	1329564	1689424
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього зарозділом II	1595	1878514	2023865
III. Поточні зобов'язання забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	30605	27732
розрахунки мзбюджетом	1620	29034	39032
у тому числі з податку на прибуток	1621	28824	38990
розрахунки мзстрахування	1625	-	-
розрахунки мзоплати праці	1630	975	351
Поточна кредиторська заборгованість за держаними авансами	1635	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість з внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	160941	109698
Поточні забезпечення	1660	-	342370
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	378	613
Усього зарозділом III	1695	221933	519796
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	3057783	3698433

*ЕП Перетяжко
Андрій Іванович*

*ЕП Груба Інна
Іванівна*

Керівник

Головний бухгалтер

Перетяжко Андрій Іванович

Груба Інна Іванівна

Підприємство **Приватне акціонерне товариство "Страхова компанія" АРКС**
(найменування)

Дата (рік, місяць, день) 2022 01 01
за ЄДРПОУ 20474912

КОДИ		
2022	01	01
20474912		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) з Рік 2021 р.

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Форма № 2 Код за ДК 801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код ядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	-	-
Чисті зароблені страхові премії	2010	2886159	2346190
<i>премії підписані, валовасума</i>	2011	3405304	2680022
<i>премії, передані у перестрахування</i>	2012	163795	148914
<i>зміна резерву незароблених премій, валовасума</i>	2013	359859	206985
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	4509	22067
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(-)	(35763)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	1268521	1009058
Валовий:			
прибуток	2090	1617638	1301369
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни резервів довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	(64908)	(21331)
<i>зміна інших страхових резервів, валовасума</i>	2111	(67789)	(23768)
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	2881	2437
Інші операційні доходи	2120	12426	195409
<i>у тому числі:</i>	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(529969)	(494710)
Витрати на збут	2150	(803140)	(617259)
Інші операційні витрати	2180	(29390)	(73945)
<i>у тому числі:</i>	2181	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	202657	289533
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	174804	100809
Інші доходи	2240	31237	102146
<i>у тому числі:</i>	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(5448)	(7364)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(74789)	(46574)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	328461	438 550
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(131025)	(139892)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	197436	298658
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	Звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	(17760)
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частина іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	(17760)
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	(17760)
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	197436	280898

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	Звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	9479	10023
Витрати на оплату праці	2505	283699	257901
Відрахування на соціальні заходи	2510	49274	44076
Амортизація	2515	44769	49878
Інші операційні витрати	2520	2710751	2119231
Разом	2550	3097972	2481109

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	Звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

ЕП Перетяжко
Андрій Іванович

Перетяжко Андрій Іванов

ЕП Груба Інна
Іванівна

Головний бухгалтер